

Qədim, doğma Qobustan

Qobustan Rayon İcra Hakimiyyətinin orqanı

Qəzet 1992-ci ildən çıxır * İCTİMAİ-SİYASİ QƏZET * №010 (198) oktyabr 2020-ci il

Öz ölkəni bataqlığa aparan cinayətkar Ermənistən hakimiyyəti:

- Ermənistən rəhbərliyi məsuliyyət cəlb olunmalıdır. Ermənistən faşist rehbərliyinin herbi cinayəti sivil dünyyanın qəzəbənə səbəb olmalıdır. Gence və Mingəçevir şəhərlərinin raket atəşinə tutulması nəticəsində mülki əhali həlak olub, yaralanıb.

- Dünya bir daha Ermənistən rəhbərliyinin namərd və faşist əməllerinin şahidi oldu. Bütün sivil dünya qüvvələri rəsmi Yerevanın Azərbaycanda mülki əhaliye qarşı insanlığa sıxışmayan əməllərin şahididir. Oktyabrın 17-də gecə saat 01:00 radələrində Ermənistən Azərbaycanın Gence şəhərini ballistik raket atəşinə tutub. Azərbaycanın ikinci böyük şəhəri olan və cəbhə xəttindən çox uzaqda yerleşən Gence şəhərine sayca üçüncü dəhşətli hücum ciddi sayıda mülki insanların itkisine səbəb olub: 14 şəxs, o cümlədən 2 uşaq həyatını itirib, 55 dən çox insan ciddi yaralanıb. Baş verənlər Azərbaycana, ümumbaşəri dəyərlərə və insanlığa qarşı cinayətdir.

- Rəsmi Yerevan Cenevə Konvensiyasına zidd əməller törədir. Şuşaya və Qarabağın digər şəhərlərinə Livandan, habelə başqa ölkələrdən ermənilərin getirilməsi və maskunlaşdırılması herbi cinayətdir, habelə Cenevə Konvensiyasına ziddidir.

- İşgaldən azad olunan ərazilər erməni vandalizmin şahididir. 30 il ərzində erməni vəhşilərinin elində qalmış yaşayış məkanlarını amansızcasına dağıdılib. Bütün binalar və dini abidələrimiz sökülib. Odur ki, Füzuli şəhərinin qalıqları erməni faşizminin tezahüründür və erməni faşizminin şahididir.

- Bankrot ölkə olan Ermənistən böyük sayıda silah-sursatın mövcudluğu dünya ictimaiyyətini düşündürməlidir. Bank rezervlərində valyuta ehtiyatları cəmi 1,5 milyard dollar təşkil edən Ermənistənda, habelə xarici dövlət borcu ölkənin ümumi daxili məhsulunun 60-70 fai-

- Yaralanan əsgərin yarası hər bir azərbaycanının yarasıdır. Vətən uğrunda gedən döyüslərdə müxtəlif xəsəretlər alan əsgərlərə həkimlər yaxşı baxacaq, əllərdən geləni edəcək və gənclərimiz öz əsgər yoldaşlarının yanına qayıdaqdır.

- Yüksək döyüş ruhu və əzmkarlıq bize qələbə qazandıracaqdır. Bütün yaralı əsgər və zabitlərimiz bir arzu ilə yaşayırlar ki, tezliklə sağalıb yene də döyüş bölgələrinə getsinlər, Vətən uğrunda haqqlı savasını davam etdirsinlər.

- Hər bir şəhid xalqın unudulmaz qəhrəmanıdır. Şəhid ailələrinə ölkəmizdə xüsusi diqqət göstərilir, dövlət tərəfindən bütün lazımi işlər görülür. Azərbaycan şəhid ailələrinə göstərilən diqqətə görə dünya miqyasında nümunə sayılı bilər. Qarabağ məharibəsində he-

Azərbaycan ordusunun qələbə salnaməsi

zini təşkil etdiyi halda mühərabəni aparmaq üçün silah və texnikanı hansı yollar ilə əldə etməkləri böyük suallar doğurur. Azərbaycan xalqı bu açıq qalmış suallara cavab tələb etməyə haqqı var.

- Ermənistən əhalisi dövləti və dövlətciliyi bataqlığa aparan kriminal hakimiyyətə qarşı çıxmışdır. Ermənistən əhalisi kriminal rejimin başçılarını məsuliyyətə cəlb etməlidir. Ermənistəndə hərbi komissarlıqlarda təşkil olunan mitinqlər artıq onu deməyə əsas verir ki, onlar həqiqəti dərk ediblər və bu cinayətde iştirak etmək istəmirlər. Erməni xalqı öz cinayətkar xunta rejimi başçılarını məsuliyyətə cəlb edəcəkdir.

Azərbaycan ordusunun qələbə salnaməsi:

- Füzuli böyük qələbənin müdəddəsidir. Füzuli əməliyyatı rəmzi məna daşıyır. Füzuli qədim yaşayış məskənimizdir, onun qaytarılması mülərlə insanın o yerlərə qayitması deməkdir. Strateji nöqtəyi-nəzərdən Füzulinin temas xəttində yerləşən

bir neçə müdafiə xəttinin yarılması yeni strateji üstünlükleri bəxş edir.

- Qorxudan öz silahlarını yere qoyub qaçan erməni əsgəri. Azərbaycan ordusu tərəfindən məhv edilmiş Ermənistən texnikasının bir hissəsinin siyahısı: tank - 234 ədəd məhv edilib, 36 tank hərbi qənimət kimi götürülüb, piyadaların döyüş maşını - 49-u məhv edilib, 24-ü hərbi qənimət kimi götürülüb. Özüyeriyen artilleriya qurğusu 16 ədəd məhv edilib, müxtəlifçaplı topalar 190, "Uraqan" sistemi 2, TOS odsəcan 1, əməliyyat taktiki raket kompleksi "Elbrus" 2, "Toçka-U" 1, OSA zenit raket kompleksi 35, TOR zenit-raket kompleksi 3, KUB və "Kruq" zenit raket kompleksi 5, radioelektron mübarizə sistemleri 9, S-300 zenit raket kompleksi 2, yüksək avtomobiləri 196-sı məhv edilib, 98-i qənimət kimi götürülüb.

- Aparılan döyüşlər ordumuzun qəhrəmanlıq tarixinin ən parlaq səhifələrindəndir. Füzuli uğrunda ağır döyüşlər haqqında kitablar və əsər-

lər yazılıcaq. Böyük peşəkarlıq, məharət, şücaət, fedakarlıq nümayiş etdirmiş ordumuz haqqı bərpa edir.

- Azərbaycan ordusu hətta mümkinlər hesab olunan vəzifələrin öhdəsindən gəlir. Müzəffər Azərbaycan ordusu şərəfli missiyənin öhdəsindən gələ bilir. Qısa müddət ərzində Füzuli rayonunun əksər kəndləri və Füzuli şəhəri düşmənin tapdağından azad edilməsi böyük qələbəni xalqa daha da yaxın etdi.

- Azərbaycan ordusu döyüş meydanında tam üstünlüyə malidir. Strateji məntəqə və yüksəkkilikləri əldən edən Azərbaycan ordusu Ermənistən hərbi-texniki potensialını böyük dərəcədə sıradan çıxara bilib. Ötən günlər ərzində məhv edilmiş və qənimət kimi götürülmüş texnikanın qiyməti təqribən 2 milyard dollar səviyyəsindədir.

Xilaskar missiya:

- Xalq və rəşadəti ordu öz qələbə salnaməsinə yazar. Azərbaycan ordusu öz xilaskar missiyasını yerinə yetirir. 17 oktyabr tarixində Füzuli rayonunun Qoçğahmedli kəndi, Çimən kəndi, Cuvarlı kəndi, Pirəhməddi kəndi, Musabəyli kəndi, İslıqlı kəndi, Dədəli kəndi və Füzuli şəhəri işgalçılardan azad edilib.

- Qarabağ sülh həyatı qaytarılacaqdır. Azərbaycan xalqının dönməz iradəsi və ordumuzun qəhrəmanlığı sayesinde bütün şəhər və kəndlərimiz qaytarılacaqdır. Azərbaycan hökuməti dağıdılmış şəhərləri yenidən quracaq və abadlaşdıracaqdır.

- Məscidlərdə azan səsi eşidəcəkdir. İşğaldən azad olunmuş bütün ərazilərdə məscidlər bərpa olunacaq və oralardan azan səsi eşidi-

ləcək. Bu şərəfli missiyadır və ordumuz bu missiyənin öhdəsindən mütləq gələcəkdir.

- Haqlı olan Azərbaycan ordusu öz döyüş gücünü göstərir. Haqlı olan Azərbaycan ordusu öz torpaqlarında vuruşur. Xalqın savaşa müqəddəs savaşdır! Ordumuz öz gücünü döyüş meydanında göstərir.

- Haqq mübarizəsini aparan xalq xoşbəxtidir. Torpaqlarımızın işğaldan azad olunan hər bir gün xalqa xoşbəxt hissələr bəxş edir. Azərbaycan böyük qələbəyə qədər öz zəfər marşını davam edəcəkdir.

- Azərbaycan xalqının haqq iradəsi dönmezdir. Bütün Azərbaycan xalqı dövlətimizin ən parlaq səhifəsini yazar. Azərbaycanda yaşınan həmrəylik, qarşılıqlı dəstək, birlik və ordumuzun qəhrəmanlığı bu şanlı tarixin səbəbidir. Xalqımız öz doğma dədə-baba torpaqlarını işgalçılardan azad edir.

- Məqsədimiz qələbedir. Müzəffər Azərbaycan Ordusu öz məqsədinə çatır ve çatacaqdır. Azərbaycanın erazi bütövlüyü bərpa ediləcəkdir. Heç bir qüvvə Azərbaycan xalqının iradəsi qarşısında duruş gətirə bilmez.

- Dövlətin milli maraqları mütləq təmin olunacaqdır. Ölkə başçısı, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin peşəkarlığı sayesində xalqımızın milli maraqları qorunacaqdır. Heç bir tehdid, heç bir hədə, heç bir təzyiq bizim iradəmizə təsir edə bilməz.

- Azərbaycan Ermənistən na-mərd əməllərinə döyüş meydanında cavab verir. Azərbaycan məsuliyyəti ölkə olaraq düşmənin qisasını mülkü əhalidən götürür. Öz siyasi ambisiyalarına görə dinc əhaliyə atəş açan Ermənistən dünyada sülhün düşmənidir. Bu cür əməllərinə görə Ermənistən rəsmilərinin cinayet məsuliyyətinə cəlb olunması sadəcə beynəlxalq riyakarlıq deyil, bu bəşəriyyətə qarşı töredilmiş cinayətdir. Rəsmi İrəvanın faşist əməllərinə göz yuman qüvvələr əsində onlar ilə məsuliyyəti bölüşməş olurlar.

Azərbaycan öz dostlarını tanıyor və edilən yaxşılığı unutmur

lak olmuş qəhrəman övladlarınımızın aileləri tam miqyasda evlərlə, mənzillərlə təmin olunacaqdır.

- Dövlət öz əsgərin yanındadır. Qarabağ qazilərinə dövlət tərəfindən lazımi dəstek göstərilir, onların məsiət problemləri həll olunur. Hər kəs əmin ola bilər ki, dövlət öz əsgərin yanında olacaqdır.

- Azərbaycan əsgəri xilaskar əsgərdir. Azərbaycan öz doğma torpağında vuruşur və haqq yolunda yaralanır. Bizim əsgərlərimiz xilaskar əsgərlərdir. Erməni əsgərləri işgalçi əsgərlərdir. Fərq bundadır.

- Peşəkar ordu. Azərbaycan Ordusu uğurlu əməliyyat keçirərək

strateji yüksəkkilikləri işgalçılardan azad edib, bir neçə yaşayış məntəqəsini işğaldan azad edib. Haqq ilə peşəkarlıq birləşəndə qələbə qəcişlər olur. Haqq, tarixi həqiqət, beynəlxalq hüquq Azərbaycanın tərəfindəndir.

- Qələbəyə əminlik. Azərbaycan xalqı öz dövlətinə erazi bütövlüyü bərpa edəcək. Orduda ruh yüksəkliyi var. Cəmiyyətdə ruh yüksəkliyi var.

- Səmərəsiz danışçılar və kağız üzərində qalmış bəyanatlar. Mövcud danışçılar formatı heç bir nəticə hasil etməyib. Ona görə indiki şəraitdə hansıa tərəflərdən dialoqa çağırış yersizdir.

- Azərbaycan öz dostlarını tanıyor və edilən yaxşılığı unutmur. Bu günlərdə Azərbaycana dəstək olan ölkələri, təşkilatları, insanları heç vaxt unutmayıcağıq.

- Məsuliyyətli Azərbaycan ölkəsi faşist Ermənistən rehbərliyə qarşı. Ermənistən rehbərliyi yeni təxribatlar hazırlayıb, Azərbaycanın yaşayış məntəqələrini yene də atəş tutmaq istəyir. Hər gün mülki əhali arasında itkilərimiz artır. Bu, erməni faşizminin eybəcər sifətini göstərir. Azərbaycan işə mülki əhaliye qarşı heç vaxt vuruşmur.

- "Vətən sağ olsun". Cəbhə bölgəsində yaşıyan soydaşlarıma-

zin hamısı yerindədir, hamısı "Vətən sağ olsun" deyirlər və ordumuza güvənlərlər.

- Əsgər gənclər üçün nümunədir. Azərbaycan əsgəri böyük qəhrəmanlıq, şücaət göstərib, Vətən uğrunda şərəfle vuruşub öz adlarını Azərbaycan tarixine yazdırıb.

- Qayıçı və mərhəmət. Yaralanan əsgərlər ilə görüşü zamanı Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın kövrəlməsi və göz yaşları ana üryəyinin və qadın mərhəmetinin təcəssümüdür. Səmimi hissələr və dərdlərin bölüşməsi xalqımıza məxsus olan ülvü xüsusiyyətdir.

Oktiyabrin 4-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev xalqa müraciət edib.

Prezident İlham Əliyevin xalqa müraciəti

-Əziz həmvətənlər.

Bu gün Cəbrayıllı şəhəri və Cəbrayıllı rayonunun doqquz kəndi işğaldan azad edildi. Bu tarixi hadisə münasibətə bütün Azərbaycan xalqını ürəkdən təbrik edirəm.

Cəbrayıllı rayonunun və işgal olunmuş digər ərazilərin azad edilməsində feal iştirak etmiş bütün əsgər və zabitlərimizi ürekden təbrik edirəm. Onların qəhrəmanlığı, şücaəti nəticəsində bu gün bizim doğma torpaqlarımız bize qayıdır. Bu qanlı döyüslərdə həlak olmuş bütün şəhidlərimizə Allahdan rəhmət dileyirəm, yaralı hərbçilərimizə Allahdan şəfa dileyirəm.

Uzun illərdən sonra Cəbrayıllı şəhəri azad edildi. Cəbrayıllı bizimdir!

Dörd il bundan əvvəl Cəbrayıllı rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndi yenidən qurulmağa başlamışdır. Uğurlu əməliyyat nəticəsində azad edilmiş yüksəkliklər imkan verdi ki, Cəbrayıllı rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndinə sakinlər qayıtsınlar. Gözəl qəsəbə saldıq. Qəsəbənin açılışında demişdim ki, Cocuq Mərcanlı bizim yenilmez iradəmizin remzidir. Cocuq Mərcanlı onu göstərir ki, heç vaxt Azərbaycan xalqı işğalla barışma-yacaq və bizim işğal edilmiş digər torpaqlara qayıdışımız məhz Cocuq Mərcanlıdan başlamışdır. Həsab edirəm ki, bu gün Cəbrayıllı rayonunun böyük hissəsinin və Cəbrayıllı şəhərinin azad edilməsi xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Bilirsiniz, bir heftedir ki, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünün bərpası uğrunda mübarizə aparır. Döyüş meydanında əsgər və zabitlərimiz qəhrəmanlıq göstərir, düşmənə sarsıcı zərbələr endirir, düşməni yerinə oturdur, düşməni torpaqlarımızdan qovur, canı-qanı bəhəsəna. Bu şərəfli misiya tarixdə öz yerini tapacaqdır.

Biz bu gün xalqımızın və dövlətimizin yeni tarixini yazırıq, şəhəli tarixini yazırıq. Biz bu gün tarixi ədaləti bərpa edirik. Çünkü Qarabağ torpağı bizim əzəli tarixi torpağımızdır. Azərbaycan xalqı əsrlər boyu bu torpaqlarda yaşayıb, yaradıb, qurub, tikib. Ancaq uzun illər ərzində - 30 ilə yaxındır ki, erməni cəlladları torpağımızı işğal edib, bizim bütün tarixi, dini, mədəni abidələrimizi darmadağın edib dağdırıblar.

Biz bütün şəhərləri bərpa edəcəyik. Ermənilər tərəfindən dağlıdılmış bütün məscidlərimizi bərpa edəcəyik. Bu bölgələrə heyat qayıdaq. Biz ermənilər tərəfindən bizim tarixi adalarımıza dəyişdirib tarixi saxtalaşdırmaq, eyni zamanda, Azərbaycan xalqının tarixi-mədəni ərsini silmək cəhdlerinə son qoyduq. Bizim yaşayış məntəqələrinin tarixi adları bərpa edilir və bərpa edilecekdir.

Biz öz torpağımızda döyüşürük, vuruşuruq. Bizim ərazi bütövlüyüümüz bərpa edilməlidir və biz haqq yolundayıq. Bizim əsgərimiz xilaskar əsgərdir. Çünkü öz doğma dədə-baba torpağını işğalçılarından azad edir.

Bu gün cəbrayıllılar, əlbəttə ki, sevinc içindərlər, necə ki, bütün Azərbaycan xalqı. Dünən bizim qədim yaşayış yerimiz - Suqovuşan qəsəbəmiz işğaldan azad edildi. Bütün Azərbaycan xalqı bu tarixi hadisəni qeyd edirdi, bir-biri tebrik edirdi, göz yaşlarını saxlaya bilmirdi. Bu, sevinc göz

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev xalqa müraciət edib

yaşlarıdır. 1990-ci illərin əvvəllərində də Azərbaycan göz yaşlarını töküb. Ancaq o, məğlubiyyət göz yaşları idi, o, faciə göz yaşları idi.

Bu gün Azərbaycan xalqı sevinc içindədir. Cəbrayıllılar və bütün Azərbaycan xalqına bu gün azad edilmiş yaşayış məntəqələrinin adları sadalamaq istərdim. Bu gün şəhəri Azərbaycan Ordusu aşağıdakı yaşayış məntəqələrini azad edib: Cəbrayıllı şəhəri, Karxulu kəndi, Şükürbəyli kəndi, Yuxarı Maralyan kəndi, Çərəken kəndi, Daşkəsən kəndi, Horovlu kəndi, Deçal kəndi, Mahmudlu kəndi, Cəfərabad kəndi.

Bu kəndlərin sakinləri, size müraciət edirəm, sizin həsratınıza son qoyulur və bizim digər bütün qəçqin, kökün soydaşlarımız bilinçlər ki, biz onları da onların dədə-baba torpaqlarına qataracaq. Güc yolu ilə! Biz isteyirdik ki, bu məsələ danişqlar yolu ilə həll olunsun, səbir göstərirdik. Danişqlarda həmişə ədalətlə mövqedə olmuşuq, bize mənsub olanı istəmisiq. Başqasının torpağında heç vaxt gözümüz olmayıb. Amma deməmiş ki, bu, bizimdir, xalqımızdır, milletimizdir, bize qayitmalıdır, danişqlar yolu ilə qayitmalıdır. Amma bu danişqlar faktiki olaraq münaqişənin dondurulmasına getirib çıxmışdır. Yəni, bu-nə hesablanmışdır. Otuz il ərzində danişqlar gede bilərmi?!

Otuz il ərzində Azərbaycan xalqını belə vəziyyətdə saxlamaq olarmı?!

Otuz il ərzində biz ümidiyle yaşayırıq ki, bəyənəlxalq birlik bu məsələni həlli ile möşgül olan ölkələr, bəyənəlxalq təşkilatlar öz sözünü deyəcək. Bu məsələnin həlli ilə möşgül olan ölkələr, bəyənəlxalq təşkilatlar öz sözünü deyəcək. Dünən onları bəyənəlxalq organı - BMT Təhlükəsizlik Şurası öz qətnamələrinin yerinə yetirilməsi üçün səy göstərəcək. Bu qətnamələr 27 ilər kağız üzərindədir. İyirmi yeddi il ərzində biz bütün dövrlərdə - danişqların bütün dövrlərində konstruktiv mövqə göstərmişdik, ədalətlə mövqə göstərmişdik. Ancaq bunun müqabilində nə göründür? Təcavüzkar daha da azığınlaşır. Təcavüzkarın tamahı daha da böyük, bizim dədə-baba torpağımıza göz dikib. Nəticədə işğal edilmiş bütün torpaqları qondarma "Dağlıq Qarabağ respublikası"na aid edib, yeni xəritələr dərc edib və bu xəritələrdə işğal edilmiş bütün əraziləri Dağlıq Qarabağ kimi təqdim edir. Ondan sonra nə olur? Ondan sonra bəyan etdi ki, bir qarşı torpağı Azərbaycana qaytarmayıcaq.

Biz deməmiş ki, axı bu, danişqlar predmetinə zidd olan məsələdir. Axı danişqlarda bizim əsas ümidi verici məqamımız o idi və

orada göstərilirdi ki, işğal edilmiş torpaqlar mərhələli yollarla Azərbaycana qaytarılacaq. Biz də buna razılıq vermişdik ki, mərhələli yollarla qaytarılsın, sülh yolu ilə qaytarılsın. Bir mərhələdə 5 rayon qaytarılsın, ikinci mərhələdə 2 rayon qaytarılsın, sonra azərbaycanlılar Dağlıq Qarabağ qayıtsınlar. Şuşa qayıtsınlar, ondan sonra Azərbaycan və erməni xalqları birlikdə yaşasınlar, necə ki, vaxtılı biz yaşamışq. Bu, ədalətlə mövqedir. Bu, bəyənəlxalq hüququn bütün normalarına uyğun olan bir mövqedir. Biz nə istəmisiq ki? Bunu istəmisiq və buna haqqımız çatırdı və çatır. Amma nə göründür? Gördük ki, Azərbaycan xalqının iradəsini sindirmaq isteyirlər. Gördük ki, bize qarşı yeni müharibə ilə hedələyirlər. Gördük ki, iyul ayında heç bir səbəb olmadan bizim Tovuz şəhərimiz və digər yaşayış məntəqələrimiz ateşə tutuldu, hərbçilərimiz həlak oldu, mülki vətəndaş həlak oldu. Gördük ki, avqust ayında diversiya qrupunu gəndərildi və o diversiya qrupunun başçısı zərərsizləşdirildi, saxlanıldı. İndi ifadələr verir, deyir göndərilib ki, terror aktları törətsin. Budurmuş danişqlar prosesinə sadiqliq?! Sonra isə, Ermənistənən baş naziri cəfəng fikirlər ortaya atır, tarixi saxtalaşdırır, öz xalqını, bəyənəlxalq ictimaiyyəti aldatmağa çalışır. Bir il bundan əvvəl o, "Qarabağ Ermənistandır ve nöqtə" demək bütün danişqlar prosesinə zərəbə vurdu, onu mənəsiz etdi. Danişqların formatını dəyişdirmək cəhdleri - "Qondarma, oyuncaq xunta rejimi ilə Azərbaycan danişqlar aparmalıdır" sözələri danişqlar prosesinə tamamilə ziddir. Adekvat cavab aldımı? Mən Minsk qrupunun həmsədr ölkələrinə, həmsədr olan sefirlərə, digər bəyənəlxalq təşkilatlara, Avropa İttifaqının nümayəndələrinə dəfələrə deməmişim ki, Ermənistənən təsir edin, sanksiyalar tətbiq edin, təzyiq edin. Bele olmaz. Əger güclü təsir olmasa, Ermənistən daha da azığınlaşacaq, daha da quduracaq, yeni iddialar ortaya atacaq. Eşitmədilər mən. Mən isteyirdim bu məsələ sülh yolu ilə həll olunsun. Eşitmədilər. Hesab edirdilər ki, Azərbaycan xalqı və mən - Azərbaycan Prezidenti bu vəziyyətlə barışacağam?! Hesab edirdilər ki, bizim müqəddəs şəhərimiz olan Şuşa erməni tapdırığında qalacaq, mən bununla barışacağam?! Azərbaycan xalqının tarixinə zərəbə vuran erməni cələbdilər ilə biz danişqlarımı apardımlıq? Azərbaycan xalqı təhqiqi

edildi, Şuşada qondarma rejiminin başçısı özünə "andığma mərasimi" keçirmişdir. Baxım görün, indi andığma mərasimi harada keçiriləcək, yas mərasimini keçirəcək! İndi qacış sıçan kimi gizlənib. Çıxsın ortaliq! Ermənistənən baş naziri gedib Şuşada, Cıdır düzündə rəqs edir, hesab edir ki, biz bununa barışacaq?!

Sehv edir! Heç vaxt biz bununa barışacaq! Qondarma "Dağlıq Qarabağ respublikası"nın parlamentinin Şuşa köçürülməsi nə deməkdir?! Yenə də Azərbaycan xalqını təhqir etmək cəhdidir. Cəbrayılla Ermənistəndən yeni yolu çəkləməsi nə deməkdir?! O deməkdir ki, orada qanunsuz məskunlaşma aparılacaq. Artıq Livan'dan, başqa yerlərdən ermənilər gətirirlər, köçürürək bizim qədim şəhərimizə, Şuşada yerləşdirirlər, televiziyyada göstərirler, bəyənəlxalq konvensiyaları pozurlar, Cənevre Konvensiyasını tapdalayırlar. Bunlara söz deyən var?! Tapşırıq vermişəm bütün bizim xarici diplomatik orqanlara - məsələ qaldırın, BMT-de, ATƏT-de, Avropa İttifaqında, başqa təşkilatlara, deyin ki, bu, qanunsuzdur! Qanunsuz məskunlaşma cinayətdir! Bu-na reaksiya oldu?! Minsk qrupu bir açıqlama verdim?! Vermədi! Avropa İttifaqı verdim?! Vermədi! Dedi ki, bu, bizi maraqlandırır. Maraqlandırırsa, indi də maraqlandırmasın. İndi ne əl-ayağa düşmüsünüz? İndi ne hoqqalardan çıxırsınız? Azərbaycana qarşı ittirələr ierli sürürlər, bəzi ölkələr, Avropa ölkələri bizi ittihəm edirlər. Getsinlər güzgüye baxsınlar. Bu ittihəmlər heç bir əsasi yoxdur ki, kimsə imkan verməz Azərbaycan Dağlıq Qarabağı fəth etsin. Dağlıq Qarabağ bizimdir, bizim torpağımızdır, biz oraya qayitmalıyıq, qayıdırıq və qayıdaqıq!

Ona görə indiki vəziyyətdə birinci günahkar Ermənistənən rəhbərliyidir. Eyni zamanda, bu məsələyə bigənə yanaşan və daim Ermənistənən tərəfini saxlayan və bu işğalı əbədi etmek istəyən bəzi ölkələrin dairəlidir. Azərbaycan özü bu məsələni həll edir və mən 27 sentyabr hadisələrindən əvvəl Ermənistənən demədim, gəl, təkbətək vuruşaq. Baxaq kim-kimdir! İndi nə oldu? Paşinyan hər gün bir dünya liderinə zəng edir. Hər gün! Mən heç kimə zəng etməmişəm, heç bir lidəre zəng etməmişəm. Təmaslarımla olub, mənə zəng ediblər. Amma o, adam qalmayıb ki, zəng etməsin, yalvarmasın, emissar göndərməsin, ağlamarasın, onların ayağına yixəlməsin. Bax budur bunun sonu. Əger

bizimle normal dilde danışsaydı, bizim müqəddəs şəherimizi munderlamasayıd, əlbəttə, biz ümidi-lərə yaşayıb çalışardıq ki, bu məsələ danişqlar yolu ilə həll olunsun. Amma hər addım təhqir və hesab edir ki, biz bununla barışacaq?!

İndi biz göstərdik kim-kimdir. İti qovan kimi qovurq onları! Azərbaycan əsgəri onları iti qovan kimi qovur! İşgal edilmiş torpaqlarda Azərbaycan bayraqı qaldırılır! Onların səngərlərində Azərbaycan əsgəri dayanır! Onların postları bizim əlimizdədir! Onların tanklarını biz sürürük! Onların digər silahlı texnikaları bizim əlimizdədir, yük maşınları bizim əlimizdədir! Biz xilaskar missiyamızı icra edirik və edəcəyik!

Ermənistən rəhbərliyi yaxşı düşünsün, əhəmiyyətli, gec deyil. Bize yeddi şərti irəli sürür. Sən kimsə ki, bize şərt qoysan?! İndi baxım görün nə şərt qoysan bize! Yixılıb diz çöküb yalvarısan ki, atəşkəs bərpa olunsun. Atəşkəs Ermənistənən baş nazirinin xahişi ilə 2 il ərzində bərpa olunmuşdu. Məndən xahiş etmişdi ki, daxildə vəziyyət ağırdır, oradan-buradan məni sıxırlar, mənə vaxt verin, mən bu məsələni həll edəcəyəm, mən yeni fikirlərə gelmişəm. Mən keçmişdə nə olub hamisini üstündən xətt çəkmışəm, imkan verin, vaxt verin. Dədim yaxşı. Nə oldu? Bir ildən sonra çıxış edib deyir ki, "Qarabağ Ermənistəndir". İndi desin "Qarabağ Ermənistəndir". İndi mənə olan zənglər və zənglər əsnasında gedən səhəbələr əlbəttə ki, konfidensial xarakter daşıyır və bəzi hallarda indi sorusurlar bəs, sizin şərtiniz nədir? Mənim şərtim birdir - çıxsın, bizim torpaqlarımızdan, çıxsın, qarışdırma dayansın. Amma sözde yox, eməlde. Desin ki, mən Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıram, necə ki, baza prinsiplərində bu, təsbit edilib. Desin ki, mən işğal edilmiş torpaqlardan qoşunlarımızı çıxarıacaqam, necə ki, baza prinsiplərində bu, təsbit edilib. Desin ki, mən Azərbaycan xalqından üzr istəyirəm və desin ki, Qarabağ Ermənistən deyil. Sonuncu şərt budur ki, qrafik versin, işğal edilmiş torpaqlardan erməni silahlı qüvvələrinin çıxarılması cədvəli verilsin bize. Onda biz əlbəttə ki, atəşkəs rejimini bərpa edəcəyik. Halbuki indi şiddetli döyüşlər getdiyi zaman bunu etmə çətindir. Çünkü biz dayansaq, onlar dayanmayıacaq. Amma hər halda, bunun üzərində işləmək olar. Yoxsa ki, siz dayanın, onlara vaxt verin. Nəyə vaxt verək? Vaxt verək ki, güc toplasınlar? Vaxt verək ki, yenə də adam toplasınlar bize hücum etsinlər? Bizi belə sadələvh sayırlar bunlar? Vaxt verin ki, bunlar gəlsinlər danişqlara. Mən nə lazımdır dedim, vəssalam.

Bu gün Cəbrayıllı işğaldan azad edilməsi Ermənistənə, onun havadarlarına dərs olmalıdır. Mən hadisələrdən əvvəl demədim. Orada təxribat törətdi, dərs verdi, dərs olmadı. Burada təxribat törətdi, dərs verdi, dərs olmadı. Nəhayət, bu dəfə təxribat törətdi, dərs verdi, dərs olardsı.

Biz haqq-ədalət tərefindəyik. Biz tarixinən şərəfli anları yaşayırıq. Azərbaycan xalqı qədim xalqıdır. Bizim tariximizdə bir çox şərəfli anlar olub, hadisələr olub, qələbələr olub. Onların sırasında bugünkü hadisələr xüsusi yerdədir. Biz ədaləti bərpa edirik, ərazi bütövlüyümüzü bərpa edirik, Azərbaycan xalqının ümidi-lərini doğrudurur və bundan sonra da doğruduracaq! Biz haqqlıyız, biz zəfer calacaq! Qarabağ bizimdir, Qarabağ Azərbaycandır!

- Azərbaycan ordusunun qələbə marsı davam edir. 20 oktyabr tarixində Zəngilan şəhəri və rayonun 6 kəndi, Füzuli, Cəbrayıllı, Xocavənd rayonlarının 18 kəndi işgalan dan azad edilib. O cümlədən: Füzuli rayonunun Dördçinar, Kürdər, Yuxarı Əbdürəhmanlı, Qarğabazar, Aşağı Veysəlli, Yuxarı Aybasanlı kəndləri; Cəbrayıllı rayonunun Sarafşa, Həsənqaydı, Fuğanlı, İmambəyi, Daş Veysəlli, Ağtəpə, Yarəhmədli kəndləri; Xocavənd rayonunun Ağcakənd, Mülküdərə, Daşbaşı, Günəşli (Günəşli kəndinin keçmiş adı Nəraşen idi), Vəng (Çınarlı) kəndləri; Zəngilan rayonunun Havalı, Zərnəli, Məmmədbeyli, Həkeri, Şərifan, Muğanlı kəndləri və Zəngilan şəhəri işgaldən azad olunublar;

- Düşmənin mehv edilmiş və hərbi qənimət kimi götürülmüş texnikası: düşmənin 241 tankı mehv edilib, 39 tank hərbi qənimət kimi götürülüb - toplam 280 tank. Piyadaların 50 döyüş maşını mehv edilib, 24-ü qənimət kimi götürülüb. Özüyəriyən 17 artilleriya qurğusu mehv edilib, 198 top mehv edilib. 58 minaatan mehv edilib, 12 minaatan qənimət kimi götürülüb. 25 qumbaraataan hərbi qənimət kimi götürülüb. 53 tank əleyhine vasitə mehv edilib. 70 "Qrad" qurğusu mehv edilib. İki "Uraqan", iki "YARS" mehv edilib. Bir TOS mehv edilib. Dörd "S-300" zenit-raket kompleksi mehv edilib. Üç TOR zenit-raket kompleksi mehv edilib. Qırxa yaxın OSA zenit-raket kompleksi mehv edilib. Beş KUB və KRUQ zenit-raket kompleksi mehv edilib. Altı pilotsuz uçuş aparati, iki əməliyyat-taktiki raket kompleksi - "Elbrus", bir ballistik raket, bir "Toçka-U" raket, səkkiz radioelektron mübarizə vasitəsi mehv edilib. 198 yük avtomobili mehv edilib. Onlardan 15-i sursatlarla dolu yük avtomobiləri idi. 102 yük avtomashını hərbi qənimət kimi götürülüb;

- Azərbaycan ordusu Ermənistana onların layiq olduğu yeri göstərir: Azərbaycan ordusunun qarşısında diz çökən erməni ordusu artıq məglubiyyətə barişməlidir. Hər gün Azərbaycan bayrağı işgalan dan azad olunmuş yeni yaşayış məntəqəsində ucaldılır;

- Ermenistanın faşist ordusu ilə təkbaşına vuruşan Azərbaycan əsgəri: Azərbaycan xalqı, Azərbaycan gəncləri, Azə-

- Ermenistan müharibə isteyir. Onlar torpaqları həmisiqlik işgal altında saxlamaq isteyirlər. Onlar status-kvonun dəyişməsini istemirlər və bu da münaqişənin bu qədər uzun çəkməsinin səbəbidir. Əger Ermenistan iradə göstərsəydi və əsas beynəlxalq təşkilatların qətnamələrinə uyğun şəkildə davranısaydı, münaqişə uzun illər bundan evvel həll edilmiş olardı;

- BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi qətnamələr kağız üzərində qalmaqdadır. Həll yolunun tapılması üçün vasitəciliyə aparmanın məqsədilə Minsk qrupu artıq 28 ildir ki, fəaliyyət göstərir və heç bir nəticə yoxdur. Bunun əsas səbəbi Ermənistən mövqeyidir, ikinci səbəb Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinin icrasına başlaması üçün vasitəciliyə tərəfindən təkid göstərilməməsi və təzyiqin olmamasıdır;

- Beynəlxalq hüququn normaları və beynəlxalq təşkilatların qərar və qətnamələri baxımından çox geniş dəstək var. Beynəlxalq ali orqan olan BMT-nin Təhlükəsizlik Şurası Ermənistən qoşunlarının geri çəkilməsini tələb edən qətnamələr qəbul etmişdir. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş Assambleyası eynisini edib. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Qoşulmama Hərəkatı, Avropa Parlamenti kimi digər beynəlxalq təşkilatlar və başqaları eynisini edib, lakin bu, kifaya etmir;

- Münaqişənin həlli üçün hüqu-

Prezident İlham Əliyev xalqa müraciət edib

baycan əsgəri düşmən ordusuna dərs verir. Ermeni mifləri dağılır və yalanları ifşa olunur;

- Döyüş meydanında Azərbaycanın üstünlüyü artıq heç kimə sirr deyil: Haqq yolunda vuruşan Azərbaycan ordusu tam üstünlüyə malikdir. Ermənistən ordusu hələ ne qədər gec deyil bu həqiqəti qəbul etmeli və bəyanat verməlidir ki, işgal edilmiş torpaqları azad edir.

Düşmən ordusunun namərd əməlləri

- Uzun illər ərzində etnik terrora məruz qalmış Azərbaycan xalqı bu gün öz haqqını bərpə edir: Azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə aparmaq, azərbaycanlılara qarşı soyqırımı töötəmək, vətəndaşlarını doğma torpaqdan didərgin salmaq insani əxlaqa, qanuna, beynəlxalq hüquqa ziddir;

- Düşmən ordusunun namərd əməlləri: Dinc mülki əhaliyə qarşı atəşin açılması namərdlikdir və hərbi cinayətdir. Namərd zərbələr nəticəsində dinc əhali, o cümlədən uşaqlar, qadınlar və qocalar hələk olur. Bütün dünya düşmənlerimizin mənfur və vəhşi simasını artıq görür. İşğaldan azad edilmiş torpaqlarda bir dənə də sa-

lamat bina qalmayıb;

- Gəncənin bombalanması insanlığ qarşı törədilmiş cinayətdir: Gecə vaxtı, qəsdən mülki əhaliyə qarşı törədilmiş cinayət erməni faşizmin təcəssümüdür. Cinayətkar və dünyaya yalan danışan Ermənistən siyasi hakimiyəti öz dövlətçiliyin sonunu yaxınlaşdırır;

- Ermənistən özünüküleşdirmə siyasetinə son qoyulur: Rəsmi İrəvanın tərxiyi saxtalaşdırma siyasetinə artıq son qoyulur. Belə ki, işğaldan azad olunmuş Xocavənd rayonun Vəng kəndinə yeni Azərbaycan adı verildi. Artıq həmin kənd Çinərlər adlanılır.

Qarabağ torpaqlarına həyat qaydacaqdır

- İşğaldan azad olunmuş torpaqlara həyat qaydacaqdır: Azərbaycan xalqı öz torpaqlarda yaşayacaq, sülh, əmin-amanlıq şəraitində yenə də qurub-yaradacaqdır. Dağıdılmış bütün məscidlərimiz, şəhərlərimiz və kəndlərimiz bərpə ediləckidir;

- Azərbaycan xalqı Böyük Qayıdış astanasındadır: Azərbaycan dövləti əlinən gələni edir ki, Azərbaycan vətəndaşları

işgal olunmuş və azad edilmiş torpaqlara qayıtsın, rahat və əmin-amanlıq şəraitində yaşasın.

Ali Baş Komandanın qələbə iradəsi

- Xalq öz Ali Baş Komandanına inanır və ona etimad göstərir: Xalqın Ali Baş Komandana olan inamı dövlət siyasetinin gücünü artırır və daha səmərəli edir. Xalq tərəfindən göstərilən etimad böyük qələbəmizi yaxınlaşdırır;

- Verdiyi vədlərə sadıq qalan Prezident: Xalqın dəstəyi və milli həmrəylik qarşında duran məqsədlərə qısa müddət ərzində nail olmağa imkan yaradıb. Azərbaycan torpaqlarının qaytarılması və ərazi bütövlüyünün bərpə ediləsi kimi vəzifələr bu gün döyüş meydanında həll olunur.

Münaqişəni özümüz həll edirik

Status-kvo artıq yoxdur: Status-kvonu Azərbaycan mehv edib. 30 ilə yaxın səbir nümayiş etdirən xalq öz məsələsini özü həll edir. Azərbaycan döyüş meydanında güc göstərərək status-kvonu dəyişdirib;

- Azərbaycan yumruğunu gücü: Azərbaycan yumruğu sadəcə düşmənin başını yaran yumruq deyil. Azərbaycan yumruğu xalqının birliliyi, məqsədyönlü fəaliyyəti və mövqeyimizi eks etdirən beynəlxalq qərar və qətnamələrdir;

- Münaqişənin həlli üçün zəmin yaranan beynəlxalq fəaliyyət: Azərbaycan münaqişə boyunca bütün aparıcı beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq edib və münaqişənin həlli üçün hüquqi bazanı hazırlayıb. BMT Baş Assambleyası, Qoşulmama Hərəkatı, Avropa Şurası, Avropa Parlamenti, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, digər təşkilatlar qətnamələr qəbul edib. Avropa İttifaqı ilə paraflanmış sənəddə sərhədlərimizin toxunulmazlığına, suverenliyimizə və ölkəmizin ərazi bütövlüyünə dəstək göstərilir. Bütün bunlar münaqişənin həlli üçün hüquqi əsaslardır.

Mövqeyimiz dəyişməz olaraq qalır

qi çərçivəmiz var. Lakin təcavüz-kara kifayət qədər praktiki təzyiq yoxdur. Beleliklə, burada beynəlxalq hüquq və reallıqda baş verənlər arasında ziddiyyət görür. Ermənistən tərəfindən beynəlxalq hüquqa və normalara açıq şəkildə məhəl qoyulmaması beynəlxalq hüququn işləmədiyinin və ya selectiv üsulla işlədiyinin yaxşı göstəricisidir;

- Ermənistən müzakireləri pozan tərəfdir. Son iki ildə "inqilab"dan sonra Ermənistən nə bəyan etdiyinə nəzər salındığında görünür ki, onlar həmisi təhrik ediblər və yeni mühərabəye başlamığı hədəfə alıblar və bunun səbəbi danışıqları tamamilə pozmaq idil.

Onlar Azərbaycana qarşı bir neçə hərbi təxribat törədiblər. İyulun 12-də onlar münaqişə regionundan çox uzaqda olan Tovuz rayonunda, Azərbaycanın qərbində, Ermənistən-Azərbaycan sərhəndindəki kəndlərə və hərbi mövqelərə hücum ediblər;

- Azərbaycanın Ermənistən ərazisində heç bir hərbi məqsədi yoxdur. Toqquşmalar yalnız dörd gün davam etdi. Sonra avqustun 23-də Ermənistən ordusu tərəfindən ərazilimə daxil olmaq və terror aktlarını törətmək üçün göndərilmüş diversiya qrupu dağıdılmış-

dır və bu diversiya qrupunun başçısı yaxalanmışdır;

- Onlar danışıqlar prosesini tamamilə mehv etmək isteyirdilər. Onlar Azərbaycanı günahlandırmaq və "baxın, Azərbaycanla danışıqlar aparmaq mümkün deyil" söyləmək isteyirdilər. Səbəblərden biri də onların daxili çətinlikləri ola bilər. Çünkü indi Ermənistənda baş verənləri bilirik. Onlar çox ciddi siyasi böhrəndən əziyyət çəkirler. Hückuma keçməmişdən iki gün əvvəl əsas müxalif partiyasının rəhbəri həbs edilmişdir. Sabiq iki prezident barədə cinayət arasdırmasından aparılırlar;

- Mövqeyimiz dəyişməz olaraq qalır. Azərbaycanın tələb etdiyi tamamilə beynəlxalq hüquqa müvafiqdir, çünki bütün dünya Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanır və dönyanın heç bir ölkəsi "Dağlıq Qarabağ respublikası"ni tanır. Onlar ərazilimizi tərk etməlidir və yalnız ondan sonra mühərabə dayanacaq, münaqişəyə son qoyulacaq;

- Əslində, danışıqlar dayanıb. Çünki Paşinyanın "Qarabağ Ermənistəndir" ifadəsindən sonra danışıqlar üçün heç bir imkan qalmayıb. Lakin Minsk qrupunun həmsədrələri Ermənistən hakimiyətinin yeni olduğunu, ola bilsin-

emosiyalarına və sözlərinə tam hakim ola bilmədiyi üçün xahiş edərək deyirdilər ki, Azərbaycan daha çox anlayış göstərsin;

- Azərbaycan sülh yolunu tapmaq isteyir. Ona görə də uzun illərdir gözləyirdi və bu yayındırıcı yanaşma olmasayı, yəqin danışıqlar davam edəcəkdi. Bu bəyanatdan sonra Prezident İlham Əliyevin Ermənistən baş naziri ilə görüşü oldu. Lakin görüşlər təmamilə menasız idi, formal xarakter daşıyır. Onlar, əraziləri geri qaytarmayıcaqlarını deyirdi;

- Ermənistən baş naziri ilkin şərtlər irəli sürüb. Bu da növbəti təxribatdır. Bir neçə ay önce o, Azərbaycan üçün yeddi ilkin şərtlərini təqdim etdi. Əslində, o, öz gündəliyini Azərbaycana və Minsk qrupuna dikte etmək isteyirdi. Bu ilkin şərtlərdən biri də ondan ibarət idi ki, Azərbaycan "Dağlıq Qarabağ hökuməti" ilə danışıqlar aparmalıdır. Bunu tekce Azərbaycan yox, həm də Minsk qrupu rədd etdi;

- Şuşa şəhərində qondarma "Dağlıq Qarabağ lideri"nin qondarma "andığma" mərasiminin təşkil olunması təxribat idi. Heç bir digər qondarma "Dağlıq Qarabağ lideri" bunu etməmişdir. O, bunu azərbaycanlılarının hissələrini təhəq-

etmək üçün edib. Sonra onlar qondarma "Dağlıq Qarabağın parlamenti"ni Xankəndidən Şuşaya köçürüyərək qərara aldılar;

- Atəşkəs birtərəfli qaydada əldə oluna bilməz. Hərbi əməliyyatlarla başlayan Azərbaycan tərəfi olmayıb. Azərbaycan özünü müdafiə etməli idi. Əger Azərbaycan bu dəfə etdiyi kimi cavab verməsəydi, bu gün mülki şəxslərimiz arasında yüzlər itki olacaqdı. Hələ də ətilkərimiz çoxdur. Mülki şəxslər arasında 19 itkimiz var, onlardan 2-si işsəqdir. Mülki insanların artılları 54 yaralı var. Ermənilərin artılları həcümü neticəsində 300-dən çox evi ziyan dəyişib və ya tamamilə dağılıb;

- Bu ərazilər azərbaycanlılarının tarixən yaşadıqları ərazilərdir və onlar ermənilər tərəfindən işgal olunub və dağıdılıb. Füzulidə, Ağdamda və Azərbaycanın başqa şəhər və kəndlərində, işgal olunmuş ərazilərin cənub-şərqində baş verənlərle bağlı internetdə şəkillər var. Onların bir neçə qanunsuz yaşayış məntəqələrinin olduğu Laçın və Kəlbəcər rayonlarında da dağılırlar var, lakin bu ərazilədə olduğunu qədər ağır deyil. Bu, Azərbaycan torpağıdır.

(Ardı səh.4-də)

Humanitar ateşkəs

11 saat ərzində davamlı olaraq danışqların aparılması prosesin mürekkeb olduğunu və gərgin bir şəraitde aparıldığı göstərir.

Humanitar ateşkəs birinci mərhələdir. Hərbi əməliyyatlar gedişində dəyişilmiş status-kvonun siyasi və diplomatik müstəviye daşınmalıdır. Bu proseslər paralel şəkildə aparılmalıdır ki, əldə edilmiş nailiyətlər da-ha da gücləndirilsin.

Artıq danışqların gedişində şərtləri Azərbaycan müəyyən edir və Azərbaycana qarşı hər hansı şərtlərin irəli sürülməsinin qəbululmazlığını hamı başa düşdü.

Bütün bu əməliyyat Azərbaycana qarşı artan siyasi-diplomatik təzyiqlər şəraitində həyata keçirilir. Prezident İlham Əliyev bu siyasi təzyiqlərə sına gelir və məharətli və vaxtında atılan diplomatik addımlarla Azərbaycana qarşı olan təzyiqləri neytrallaşdırır. Ermənistanın onun havadalarının bir araya gələrək Azərbaycana qarşı vahid diplomatik cəbhə formalaşdırılmasının qarşısı alınır.

Diplomatiyada sehvə yol verilməsi hərbi üstünlüklerimizin də əldən çıxmamasına səbəb ola bilər. Humanitar ateşkəse Azərbaycanın birtərəfli qayda da yox deməsi Ermənistanın mövqeyini gücləndirmiş olardı.

Hər kəs de bilir ki, humanitar ateşkəs müvəqqəti xarakter daşıyır. Əgər bundan sonra Ermənistan yenə də öz siyasetini davam etdirəkse və işğal olunmuş ərazilərdən öz qoşunlarını çıxarmayacaqsə, onda hərbi əməliyyatların bərpa olunması hər zaman baş verə bilər. Mahiyyətli danışqlar aparılmış və Ermənistan qoşunlarının Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən çıxarılmamasını nəzərdə tutan plan hazırlanmalıdır. Təmas xətti deyilən anlayış yoxdur. Münaqişənin hərbi həlli yoxdur tezisi də darmadağın edildi.

Prezident İlham Əliyevin Nazirlər Kabinetinin 15 iyul 2020-ci il tarixli iclası zamanı bildirib: "Nə vaxt, nəyi, necə etmək lazımdır, bunu biz bilirik. Yaxın tarix dəfələrlə bunu göstərib, həm siyasi müstəvidə, diplomatik müstəvidə, eyni zamanda, döyüş meydandası. Nəyi edirikse, dəqiqliklə edirik".

Bu günədək aparılan siyaset, atılan addımlar, o cümlədən sentyabrın 27-dən başlayan əks-hücum əməliyyatları dövlət başçısının bu fikirlərinin tam əsası olduğunu təsdiq edir. İstər danışqlar masasında, istərsə də hərb meydanında atılan hər bir düşünülmüş və dəqiq addım bizi əsas hədəfə dəha da yanlışdırır.

Ümumi tezisler:

Bütün dünya Azərbaycan xalqının əzmini gördü. Ərazilərin işğaldan azad edilməsi üçün bütün xalq Ali Baş Komandanın ətrafinda səfərberdir. Azərbaycan xalqı

Azərbaycan Ordusu 10 gün ərzində Ermənistanın 30 il ərzində havadalarının dəstəyi ilə qurduğu ordusunu darmadağın etdi. 190-dan artıq tank, çoxsaylı artilleriya qurğuları, raket sistemleri, canlı qüvvə məhv edildi, düşmənin xeyli sayıda hərbi texnikası, silah-surasti xətti boyu ermənilərin müdafiə istehkamları yarıldı və ələ keçirildi, bundan sonra düşmənin yenidən müdafiə xətti qurmağa nə vaxtı, nə imkanları, nə resursları yoxdur. Suqovuşan su anbarının olduğu ərazinin azad edilməsi ilə ölkəmiz üçün strateji əhəmiyyət kəsb edən su probleminin həlli istiqamətində ciddi addım atıldı.

Ermənilərin işğal olunmuş ərazilərin qanunsuz məskunlaşdırmaq cəhdini iflasa uğradı - artıq heç kəs daim Azərbaycan ordusunun hədəfinə və atəş zonasında yerləşən əraziləre köçmək haqda düşünməyəcək. Qarabağı tərk edən ermənilərin eksəriyyəti bir daha geri dönməyəcək. Hər an hərbi əməliyyatların bərpa olun biləcəyini anlayan erməni əhalisi Qarabağı tərk etməkdə davam edəcək.

Ermenistanın və diasporanın işğal olunmuş ərazilərə qoyduğu investisiyalar havaya sovrulub və bundan sonra heç bir iş adamı bu ərazilərdə biznes qurmaq haqda düşünməyəcək.

Uzun illərdir ki, Ermənistan danışqlar prosesində özünü üstün təref kimi aparmağa çalışır, şərtlər irəli sürür, beynəlxalq təşkilatların qərar və qətnamələrini, beynəlxalq ictimaiyyətin çağırışlarını qulaq ardına vurur, öz iradesini dəqiq etməyə çalışır. 10 günlük mühərbiə Ermənistanın hərbi-siyasi müstəvidə mövqeyini alt-üst etdi, onun iradesini sarsıdı, iqtisadiyyatını tam gökdürdü.

Prezident İlham Əliyevin Nazirlər Kabinetinin 15 iyul 2020-ci il tarixli iclası zamanı bildirib: "Nə vaxt, nəyi, necə etmək lazımdır, bunu biz bilirik. Yaxın tarix dəfələrlə bunu göstərib, həm siyasi müstəvidə, diplomatik müstəvidə, eyni zamanda, döyüş meydandası.

Ona görə də Dağlıq Qarabağ məsələsində sözsüz ki, öz müqəddəratını təyin etmə ermənilərin etmək istədikləri şəkildə işləmir. Başqa bir arqument odur ki, ələkən ərazi bütövlüyü güc yolu ilə dəyişdirilə bilmez, ələkə əhalisinin razılığı olmadan dəyişdirilə bilməz. Ona görə də Dağlıq Qarabağ məsələsində sözsüz ki, öz müqəddəratını təyin etmə ermənilərin etmək istədikləri şəkildə işləmir.

Status-kvo dəyişdi. Hərbi və siyasi şərtləri indi Azərbaycan dəqiq etdir. Prezident İlham Əliyev qəti və mənqiqli diplomatik ge-

(Əvvəli səh.3-də)

Onu geri almışq, onu güc yolu ilə geri qaytarmışq, onları itkilər verərək geri qaytarmışq, heç vaxt bundan geri dönməyəcəyik. Orada yaşayacaq;

- Öz müqəddəratını təyin etmə beynəlxalq hüququn mühüm prinsiplərindən biridir. Lakin BMT Nizamnaməsinə, Helsinki Yekun Akṭina nəzər salsaq görərik ki, öz müqəddəratını təyin etmə əlkələrin ərazi bütövlüyüne ziyan vurmamalıdır. Başqa bir mühüm məqam odur ki, ələkən ərazi bütövlüyü güc yolu ilə dəyişdirilə bilmez, ələkə əhalisinin razılığı olmadan dəyişdirilə bilməz. Ona görə də Dağlıq Qarabağ məsələsində sözsüz ki, öz müqəddəratını təyin etmə ermənilərin etmək istədikləri şəkildə işləmir. Başqa bir arqument odur ki, ələkən ərazi bütövlüyü güc yolu ilə dəyişdirilə bilmez, ələkə əhalisinin razılığı olmadan dəyişdirilə bilməz. Ona görə də Dağlıq Qarabağ məsələsində sözsüz ki, öz müqəddəratını təyin etmə ermənilərin etmək istədikləri şəkildə işləmir.

Mövqeyimiz dəyişməz olaraq qalır

ki, erməni xalqı artıq öz müqəddəratını təyin edib. Onların müstəqil Ermənistan dövləti var;

- Bu münaqişənin regional münaqişəyə çevrilmesinin qəti olaraq əleyhinəyik. Ermənistanın etmək istədiyi məhz budur. Ona görə də onlar Azərbaycana bezi xarici dəstekle bağlı yalan xəbərlər yayırlar. Lakin, eyni zamanda, onlar özləri xarici dəstek istəyirlər. Onların əsas hədəfi bu münaqişəni regional münaqişəyə çevirməkdir. Lakin əlkələr heç vaxt bunun olmasına imkan verməyəcəklər. Çünkü regionumuzda təhlükəsizlik bütün əlkələrinin maraqlarına xid-

mət edir və qeyd etdiyiniz əlkələr arasında Türkiye, Rusiya, İran region əlkələridir;

- Türkiye heç bir şəkildə münaqişəyə cəlb olunmayıb. Türkiye qardaş əlkədir. Ermənistanın hücumunun ilk günündən, ilk saatından Türkiye Azərbaycana tam dəstəyini ifade etdi. Türkiye Azərbaycanın yanındadır və Azərbaycan tək deyil. Bu dəstəyi hiss edir. Türk qardaşımıza, Prezidentə və digər rəsmi şəxslərə çox minnətdarıq;

- Ermənistan dezinformasiya yayır. Türkiye'ye məxsus F-16-nın onların Su-25-ni vurması dezinform-

asıdır. Onların Su-25 təyyarəsi qəzaya uğrayıb;

- Nə edirikse, özümüz edirik. Ordumuzda kifayət qədər insan var, ehtiyatımızda kifayət qədər insan var. Qismən səfərbərlik elan edilib. Ehtiyac olacağı təqdirdə ehtiyatda olan on minlərlə adamı cəlb etməyə imkan var. Hələlik buna ehtiyac yoxdur. Ermənistanın buna ehtiyacı var, çünkü Ermənistan əhalisinin sayı azalır, cəmi 2 milyon nefərdir. Ona görə də onlar özləri Yaxın Şərqdən insanları cəlb edirlər və sübutumuz var, təkcə erməni əsilliləri deyil;

- Bəzi kəşfiyyat məlumatları

da. Nəyi edirikse, dəqiqliklə edirik".

Bu günədək aparılan siyaset, atılan addımlar, o cümlədən sentyabrın 27-dən başlayan əks-hücum əməliyyatları dövlət başçısının bu fikirlərinin tam əsası olduğunu təsdiq edir. İstər danışqlar masasında, istərsə də hərb meydanında atılan hər bir düşünülmüş və dəqiq addım bizi əsas hədəfə dəha da yanlışdırır.

Ağır zərbələr alaraq diz üstə çökürülen Ermənistanın baş naziri hərbi əməliyyatların dayandırılması üçün müraciət etmədiyi üvan, döymədiyi qapı, yalvarmadığı lider qalmadı.

Sentyabrın 27-də başlamış hərbi əməliyyatlar Azərbaycan Ordusunun tam qələbəsi ilə nəticələndi və bundan sonra ölkəmiz diplomatik cəbhədə də dəqiq edən təref kimi çıxış edir. Azərbaycan hərbi sahədə əldə etdiyi böyük uğuru həm də diplomatik müstəviyə keçirdi. Ermənistanın danışqları formatını dəyişdirmək və Dağlıq Qarabağdakı qondarma rejiminin danışqlar prosesində təref kimi çıxış etməsinə nail olmaq, o cümlədən 1994-cü il Bişkek protokolunu əlində bayraq etmek iddiasının üzərində birdəfəlik xətt çəkildi. Ermənistan etiraf etdi ki, bu münaqişədə təref olan Dağlıq Qarabağdakı qondarma rejim deyil, məhz Ermənistan dövlətidir. Ermənistan baş naziri artıq 7 şərt irəli sürmür, ona dəqiq edilən şərtləri qəbul etmək zorundadır. Bu gün danışqlar prosesində məhz Azərbaycan öz iradesini dəqiq edir və şərt irəli sürür.

Azərbaycanın öz torpaqlarını azad etmək üçün başladığı əks-hücum Dağlıq Qarabağ probleminin həlli məsələsini dünya birliliyi üçün prioritətlər sırasına getirdi. Artıq beynəlxalq vasitəcələr münaqişənin donmuş vəziyyətde qalmasının yolverilməliyini anlaysırdı. Bu isə Ermənistana diplomatik təzyiqlərin artmasını qaçılmaz edir.

Bu gün danışqlar prosesində status-kvo, cəbhədə təmas xətti kimi anlayışlar yoxdur. Azərbaycan uzun illər mövcud olmuş status-kvonu aradan qaldırdı, təmas xəttini ləğv etdi.

Oktjabrın 9-da Rusyanın vasitəciliyi ilə elan olunmuş iki günlük ateşkəs humanitar xarakter daşıyır, her iki tərefə vəfat etmiş hərbi cəsədlərini təhvil vermək imkanı yaradır. Bu birinci mərhələdir. Hərbi müstəvidə əldə edilmiş nailiyətlərin diplomatiya və siyasi müstəviyə daşınmasıdır. Əgər Ermənistan bundan sonra yənə qoşunların çıxarılması istiqamətində addımlar atmayıacaqsə, hərbi əməliyyatlar həmən bərpa oluna bilər.

Danışqlar baza prinsiplərinə əsaslanmalı, BMT TŞ-nin qətnamələri və Helsinki yenə aktının tələbləri əsas götürülmeli, Ermənistan irəli sürülmüş tələbləri icra etmeli, qoşunların işğal olunmuş ərazilərdən çıxarılması qrafikini təqdim etməlidir. Həmsədlər də fəaliyyətini bu istiqamətdə qurmalıdır.

Türkiyə region dövləti olaraq danışqlar prosesində və münaqişənin hərəkətli həlli prosesinde öz rolunu oynamalıdır.

Qarışdan gələn iki gün Ermənistana mövcud reallığa adekvat addımlar atmaq, iddialarından geri çekilmək, işğal siyasetinə son qoymaq, münaqişənin beynəlxalq hüquq əsərvəsində həlli istiqamətində real addımlar atmaq üçün son şansdır.

Bundan əlavə internetdə videolar var, Yaxın Şərqdən olan insanlar erməni əsgərləri ilə birlikdə oturub, onların formasını geyiniblər, onlarda Ermənistan milli bayrağı var, onlar birlikdə oturub müzakirə aparırlar. Onlar buna görə məsuliyyət daşımalarırlar;

- Diplomatiya bir şərtlə işləyə bilər. Azərbaycanın konstruktiv mövqeyinə zidd olaraq, Ermənistən Baş naziri məqsədönlü şəkildə danışqlar prosesinin format və mahiyyətini sarsırdı. Onun qəbul edilməz "yeddi şərti" tərəfindən redd edilmişdir. Bizim sülhə nail olmaq üçün yeganə şərtimiz var. Ermənistən silahlı qüvvələri Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən çıxarılmışdır. Bütün dünya Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın tərkib hissəsi olaraq tanırı.

- Atəşkəs real həyatda baş vermədi. Ermənistan hökumətinin beynəlxalq mənəqışının olduğu, yaxud hərbi əhəmiyyətli ərazilərdən kəndən olan yaşayış mənteqələrinə hücum edir və təxribat törədir. Mənəqışın əsas cəbhəsi "hərbi cəbhə"dir. 27 sentyabr tarixində etibarən Dağlıq Qarabağ və ətraf 7 rayonda döyüşlər davam edir. Erməni silahlı qüvvələrinin təxribatı ilə başlayan döyüşlərin gedişatında hal-hazırda humanitar atəşkəs elan edilməsinə baxmayaraq, yənidən düşmən tərefi atəşkəs rejimi pozmaq, cəbhə xəttini və et-

- Humanitar atəşkəs sülh demək deyil. Müvəqqəti xarakter daşıyan humanitar atəşkəs sülh sazişi deyil. Bu humanitar məqsədi atəşkəsdir;

- Moskva şəhərində baş vermiş son danışqların nəticələri Azərbaycanın xeyrinədir. Danışqların nəticəsi kimi imzalanmış bəyannaməyə görə mənəqışının həlli üzrə baza prinsiplər mütləq olaraq nəzərə alınmalıdır. Bu prinsiplər isə Azərbaycanın maraqlarına cavab verir. Odur ki, Ermənistanın silahlı qüvvələri torpaqlarımızdan çıxmalıdır;

- Danışqların formatı deyişilməz qalır. Danışqların formatını deyişdirmək arzusunda olan rəsmi Yerevan öz məqsədine nail ola bilmedi. Moskva danışqlarının nəticəsi Azərbaycanın növbəti uğuru kimi qəbul olunmalıdır;

- Qardaş Türkiyənin rolü əvəz olunmazdır. Mənəqışının siyasi yol ilə həll olunmasında Türkiyə feal rol oynamalıdır. Türkiyənin regiona nüfuzu hər kəs üçün aydındır. Bu nüfuz artır ve qardaş ölkəmizin beynəlxalq münasibətlər sistemində də əhəmiyyəti böyüyür. Söz sahibi olan Türkiyə ilə dövlətlər hesablaşmaq məcburiyyətindədir. Odur ki, Türkiyə problemin həllində iştirak etməlidir;

- Status-kvonun deyişilməsi artıq bir faktdır. Status-kvonun deyişilməsi mənəqışdə əldə etdiyimiz növbəti uğurdur. Status-kvonun deyişdirilməsi mənəqışdə yeni reallıq yaradır. Ermənistan silahlı qüvvələrin öz mövqelərindən geri çəkilməsi rəsmi Yerevanın

Humanitar atəşkəs sülh demək deyil

geri çəkilməsi deməkdir;

- Ordumuz doğma torpaqlarımızın azadetmə missiyasını davam etdirir. Azərbaycan xalqı öz haqq mühərabəsinə aparır. Torpaqlarımızın azad olunmasında israrlılığı və bu missiyadan xalqımızı heç kəs döndərə bilmez;

- Strateji yüksəkliklərin əldə olunması Azərbaycana taktik üstünlükler verir. Bütün əsas strateji əhəmiyyət kəsb edən yüksəkliklərin əldə olunması xalqımızın böyük qələbəsini yaxınlaşdırır;

- Azərbaycan xalqı Dağlıq Qarabağa öz sülh həyatını qaytaracaqdır. İşgaldən azad olunacaq bütün torpaqlarda həyat bərpa olunacaqdır. Lazımı infrastruktur yaradılacaq və normal həyat yaşıana-

caqdır;

- Ermenilərin faşist əməllərini dünya görməlidir. Hətta Moskva danışqlarından sonra davam edən təxribatlar erməni xisletini dünyaya göstərir. Sülh şəhərləri hədəf almaları onların faşist sifətlərini aşkar edir;

- Azərbaycan xalqı Qarabağa uşaqların gülüş səsini qaytaracaqdır. Tarixi ədalətin, beynəlxalq hüququn və ərazi bütövlüyünün bərpası olunması uğrunda savaş aparan Azərbaycan xalqı mütləq olaraq Qarabağa uşaqların xoşbəxt və sevincli gülüşün səsini qaytaracaqdır;

- Erməni diasporuna qarşı mübarizə aparır. İllərdir ki, biz xəricdə erməni diasporunun yaydı-

ğı qara propoqanda ilə üzləşirik və məqsəd Azərbaycanı ləkələmək və erməni işğalına bərəət qazandırmaqdır. Dünya KİV'lərinə təsir edən erməni diaspor təşkilatları sentyabrdakı erməni təxribatları başlayan andan bize qarşı iş aparırlar. Prezident Türkiyə metbuati na minnətdarlıq ifadə etmişdir ki, real vəziyyətə bağlı həqiqətləri dünya ictimaiyyətine çatdırır;

- Azərbaycan atəşkəse razılıq verdi. Atəşkəs əldə olunduqdan sonra Azərbaycan tərəfi sözüne sadiq qalaraq atəsi dayandırı və qərar verildi ki, diplomatik danışqlarla barışqı əldə olunması üzrə fəaliyyətə başlayaql. Lakin, görünür cəbhə xəttində Azərbaycan tərəfinin eks-hücumu qarşı tərəfə dərs

olmamışdır və mənəfur düşmən yənidə çirkin əməllerindən el çekməyərek məlki əhaliyə hücum etmişdir. Gecə saatlarında Gəncə şəhəri "Toçka-U" raketli ilə atəş tutulmuşdur;

- Ermənistan dövləti faşist dövlətidir, terror dövlətidir. Gəncədə məlki əhalinin qətl edilməsi bunu bir daha sübut edir;

- Ermenistan bütün cəbhə boyu meğlubiyyətə uğrayır. Ona görə də ermənilər öz acısını dinc əhalidən çıxarmışa çalışır. Gəncəni bombardamaq əmri şəxsən Paşinyanın əmridir və bu da acizlikdən və ağır psixoloji durumdan doğan əmridir;

- Ermənistan xarici dəstək axtarır. Bu ölkə öyreşib ki, dünya ermənililiyi, islamofob dairələri onun hər bir addımına bərəət qazandırıraq, Azərbaycanı təcavüzkar kimi göstərəcək. Lakin müasir internet düzü olduğu kimi təqdim etmək və yalanı təkzib etmək imkanı verir. Bundan əlavə, biz həm beynəlxalq hüquq, həm də ədalət baxımından haqq yolundayıq;

- Biz öz torpağımızdayıq. Erməni əsgəri bizim torpaqdan çıxarsa bu mənəqışe de bitər;

- Beynəlxalq aləmdən elə bir gözənlərimiz yox idi. illər boyu Beynəlxalq aləm bu mənəqışını fərqli tərzdə təqdim etməyə, həqiqətləri pərdələməyə üstünlük verib. Ona görə də Türkiye Prezidenti Rəcəb Təyyub Ərdoğanın və digər Türkiye rəsmilərinin açıq şəkildə Azərbaycanı dəstəkləmələri Azərbaycan üçün olduqca vacib idi;

- Azərbaycan məlki əhalisi ilə mühərabə aparmır. Biz Gəncə bombardmanın əvəzini döyüş meydanında verəcəyik. Biz saat 12-dən qüvvəyə minmiş atəşkəs rejiminiə sadıq, lakin görəndə ki, qarşı tərəf buna riayet etmir, biz də özümüzü müdafiə etməliyik.

"Biz sona qədər gedəcəyik... Hərbi, yaxud siyasi yolla..."

Prezident İlham Əliyevin "Haber Global" televiziya kanalına verdiyi müsahibədə qeyd etdiyi kimi "Ancaq təessüf ki, biz bunu görmedik və saat 12-dən qüvvəyə minmeli olan atəşkəs Ermənistan tərefindən pozulmuşdur". Diplomatiya istiqamətində bugündək həm ölkələrə, həm də Beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələr davam etdirilməkdədir və bununla da "diplomatic cəbhə"dən "beynəlxalq cəbhə"yə yol açılmışdır. "Beynəlxalq cəbhə"də təessüf ki, Qarabağ mənəqışında beynəlxalq təşkilatlar və institutlar çozaq qeyri-obyektiv mövqedə olaraq öz biganəliyini göstərmədir. Ümumiyyətlə 30 ildir ki, Ermənistana bu istiqamətdə heç bir təsir göstəriləməklə yanaşı Qarabağ həqiqətləri və erməni terroruna qarşı biganəlik sərgilənir. Prezident İlham Əliyevin de müsahibəsində qeyd etdiyi kimi "...uzun illər ərzində biz gördük ki, həqiqəti eşitmək istəmirlər, yaxud da ki, həqiqəti pərdələmək isteyirler, məlumatları, gərcək faktları təhrif edirlər". Ümumiyyəkdə isə beynəlxalq hüquq Azərbaycanın tərefindədir, qəbul edilən və işğalçı düşmən tərefindən heç vaxt icra edilməmiş 4 qətnamə bunun ən böyük səbətudur. Azərbaycan beynəlxalq arenada daima adekvat və obyekt mövqeyi ilə seçilmişdir. Məhz bu mövqədə irəli gelərkən beynəlxalq səviyyədə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü haqda düşüncə də müsbət istiq-

afadır. Sözsüz ki, "beynəlxalq cəbhə"də daima ön planda olmaq, məsələlər və faktların təhrif edilmədən böyük təşkilatlar, qurumlar, vətəndaş cəmiyyəti institutlarına çatdırılması üçün "informasiya cəbhəsi"ndə güclü olmağa zərurət yaradır. XXI əsrin ən böyük cəbhələrindən biri (bu həm mühərabə, həm də dinc şəraitdə keçərlidir) əlbəttə ki, "informasiya cəbhəsi"dir. Məlumatların dəqiq, qərərsiz, rəsmi və mötəbər mənbələrdən dünya ictimaiyyətində qatdırılması, Ermənistən "qara" propaqanda, yalan məlumatların yayılması istiqamətində olan fealiyyətə qarşı bu cəbhədə fəaliyət olduqca önemlidir. "Informasiya cəbhəsi"ndə artıq Ermənistən vətəndaşları yaxud Dağlıq Qarabağda məskunlaşan, döyüşen hərbiçilərlə yox, qlobal səviyyədə diaspor və onların qara kampaniyaları ilə mübarizə aparır. Əlbəttə ki, bu "cəbhə"də daima öndə olmağımız üçün gənclərin təşəbbüs və istiqaməsi xadimlərin, ziyallıların dəstəyi ilə kifayət qədər genişmiy়aslı işlər aparılmış və sona qədər davam etdirilməkdədir. Bu "cəbhə"də olan fealiyyət də özlüyüdə dövlətçiliyə olan böyük xidmətlərdən biridir! Hər kəs vətəndaş olaraq, öz səlahiyyət və imkanları əməkdaşlığından istifadə etməlidir. Cənab Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, "...Azərbaycan haqq yolundadır".

"Gəncə təcavüzü" mühərabənin "yazılmış" və "yazılmamış" qanunlarını pozdu

Mühərabənin öz qanunları var! Əgər düşmən tərefi şüurlu formada hərbi mənəqışının olduğu, yaxud hərbi əhəmiyyətli ərazilərdən kəndən olan yaşayış mənteqələrinə hücum edir və təxribat törədir, bu birmənalı olaraq bütün "yazılmış" və "yazılmamış" mühərabə qanunlarının pozulmasıdır. Ermənilər tərefindən məhz mənəqışdən kənar məlki yaşayış mənteqələrində davamlı olaraq beynəlxalq hüququn pozulması, hərbi cinayətin törədilmesi, antihumanizm və

Mühərabənin müxtəlif "cəbhə"ləri var

Sözsüz ki, hər bir mühərabənin əsas cəbhəsi "hərbi cəbhə"dir. 27 sentyabr tarixində etibarən Dağlıq Qarabağ və ətraf 7 rayonda döyüşlər davam edir. Erməni silahlı qüvvələrinin təxribatı ilə başlayan döyüşlərin gedişatında hal-hazırda humanitar atəşkəs elan edilməsinə baxmayaraq, yənidən düşmən tərefi atəşkəs rejimi pozmaq, cəbhə xəttini və et-

Ermənistanın müdafiə naziri deyirdi ki, Ermənistan yeni ərazilər üçün yeni müharibəye hazırlanır. Azərbaycana daim hədələr və təhqirler səslənirdi, nəticəsi də bax bu cür qarşidurma oldu;

- Hərbi əməliyyatlara Ermənistan başlayıb

Sentyabrin 27-də Azərbaycan Ermənistan silahlı qüvvələrinin növbəti hücumuna məruz qalıb. Bu, son üç ay ərzində birinci hūcum deyildi. İyul ayında dövlət sərhədində buna bənzər, lakin nisbətən kiçik miqyaslı hadisə baş vermişdi. O vaxt həmin hūcum dəf edildi. Sonra avqust ayında Azərbaycanın dinc əhalisine və hərbi qulluqçularına qarşı terror aktları törətmək üçün Ermənistan tərəfindən təxribat qrupu göndərildi və bu qrupun başçısı saxlanıldı;

- Ermənistan dinc əhaliyə qarşı terror töredir

Bu günə qədər dinc əhali arasında 43 nəfər həlak olub və 200-dən çox yaralı var. Təməs xəttinə yaxın kəndlərdə və şəhərlərdə 2 minə yaxın ev ya tamamilə dağıdılib, ya da zərər çəkib. Təəssüf ki, atəşkes parametrləri razılışdırıldıqdan sonra da Ermənistan tərəfindən artilleriya atəşləri davam edir, o cümlədən Gəncə şəhərinin vəhşicəsinə bombardman edilməsi nəticəsində 10 nəfər dinc sakın həlak olub və 40-a yaxın adam yaralanıb;

- Ermənistan ordusunun itkiləri çoxdur

Döyüş meydانında itkilərə gəldikdə erməni tərəfin itkiləri Azərbaycanın itkilərindən xeyli çoxdur. Azərbaycan hərbi qulluqçular arasındakı itkiləri münaqişənin qaynar fazası başa çatandan sonra elan edəcək;

- Hərbi əməliyyatlar uğurla davam edir

Döyüş əməliyyatlarının nəticələri Azərbaycan Ordusu üçün çox uğurludur. Ordu düşmənin dərin eşelonlaşdırılmış müdafiə xəttini yarmağa nail oldu. Cəbrayıllı şəhəri və Cəbrayıllı rayonunun kəndlərinin çox hissəsi, Füzuli rayonunun kəndlərinin eksəriyyəti, strateji əhemiyətli Suqovuşan qəsəbəsi işğaldan azad edilib. İşgalçılardan Murovdağ silsiləsindəki strateji yüksəkliklərdən çıxarılib və ölkənin ərazi bütövlüyünün bərpası üzrə uğurlu əməliyat davam edir;

- Azərbaycanda xaricdən gələn muzdlular yoxdur

Azərbaycanda her hansı xarici hərbi iştiraka ehtiyac yoxdur. Orduda 100 min-dən çox döyüşçü var. Zəruret yaranarsa, səfərbərlik hesabına bu rəqəm bir neçə dəfə artırıla bilər. Bu gün şanlı Azərbaycan Ordusu qarşısına qoyulan istənilən vəzifəni yerinə yetirməyə tam qadirdir. Erməni hərbi texnikasının məhv edilməsi kadrları internetdə əlçatandır. Əlbəttə, heç bir muzdlunun bu dərəcədə ixtisası və belə texniki imkanları yoxdur;

- Pilotsuz zərbə uçuş aparatlarından məharətlə istifadə edilir

Azərbaycan təkcə pilotsuz zərbə uçuş aparatları vasitəsilə düşmənin 1 milyard dollardan artıq dəyərində hərbi texnikasını məhv edib. Buraya başqa vasitələr daxil deyil. Azərbaycan Ordusunun poten-

- Fransa tərəfsizliyini qoruya bilmir. Fransanın Prezidenti Emmanuel Makronun sentyabrın 30-da Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsi ilə bağlı baş verən son hadisələrə dair verdiyi bəyanat münaqişənin həll edilməsi üçün yaradılan Minsk Qrupu həmsədr kimi ölkənin vasitəçilik missiyası ilə uyğun gəlmir, birtərəfli və qərezlidir;

- Fransa işgalçi Ermənistanı dəstəkləyir, obyektiv deyil. Makronun bəyanatı bölgə və beynəlxalq təhlükəsizliyin təmin edilməsinə xidmət etmir;

- Fransa işgalçının yanındadır. İşgalçi Ermənistan ilə işgala məruz qalan Azərbaycana beynəlxalq hüquq norma və prinsiplərinin görə fərqli münasibət göstərilməli, Ermənistana beynəlxalq təzyiq edilməlidir;

- Fransa vasitəçilik missiyasını yerinə yetirmir. Fransanın bu qərezli və siyasi etik qaydalara siğmayan bəyanatı onu göstərir ki, bu ölkə Minsk Qrupu həmsədr funksiyasını yeri-

Ermənistan yeni əraziləri işğal etməyə hazırlaşırı

sialı məlumdur. Azərbaycanın nəye malik olduğu heç kəs üçün sırr deyil. Buna görə əlavə hərbi qüvvələrə ehtiyac yoxdur.

Azərbaycan işğal edilmiş torpaqlarını düşməni sülhə məcbur etmək yolu ilə alacaq

- Azərbaycan prinsiplərə sadıqdır

- Minsk qrupu çərçivəsində əldə edilən prinsiplər uzun illər ərzində işlənilərənən. Azərbaycan Ermənistanın əvvəlki rəhbərliyi ilə iş prosesində mövqelerin razılışdırılması istiqamətində çox fəal irəliləyirdi. Bu, çox mürəkkəb məsələ idi. Danışıqlar istənilən halda, xüsusən beş mühüm məsələdə mürəkkəb prosesdir. Buna baxmayaq, hər iki tərəf siyasi nizamlama yolu ilə getmək arzusu nümayiş etdirirdi;

- Paşinyan hökuməti əldə edilən prinsipləri qəbul etmedi

Ermenistanın indiki rəhbərliyi hakimiyətə gələndən sonra erməni tərəfi o vaxta qədər əldə edilənlərin hamisini sadəcə kənara atdı. Üstəlik, danışıqların formatını dəyişməyə, qondarma "Dağlıq Qarabağ Respublikası"nı danışıqlara cəlb etməyə cəhd göstərdi. Bu cəhd Azərbaycan və ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrleri tərəfindən redd edildi;

- İşğal altındaki torpaqlarımız geri qaytarılmalıdır

Azərbaycanın işğal edilmiş rayonlarının mərhələli şəkildə azad olunması nəzərdə tutulur. Birinci mərhələdə işğal edilmiş ərazilərin cənub-şərq hissəsindəki 5 rayon, ikinci mərhələdə Dağlıq Qarabağ ilə Ermenistan arasında yerləşən ərazilər

- Laçın və Kəlbəcər rayonları işğaldan azad edilməli, bütün kommunikasiyalar, o cümlədən Ermənistan-Azərbaycan sərhədinin digər hissələrində yerləşən kommunikasiyalar açılmalı, qazçınlar və məcburi köçkünlər əvvəlki yaşayış yerlərinə qaytarılmalıdır;

- Köçkünlər Şuşaya qayıdacaq

Azərbaycanlı köçkünlərin həm Şuşa ərazisinə, həm də keçmiş Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin digər rayonlarının ərazisinə qaytarılmalıdır;

- BMT TS-nin qətnamələri yerinə yekirtilməlidir

Azərbaycanın mövqeyi həmişə çox konstruktiv və ardıcıl olub. Bu mövqə həmdə BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi, Ermənistan qüvvələrinin Azərbaycan ərazilərdən dərhal, tamamilə və qeyd-şərtlərənən çıxarılması tələb edən 4 qətnamənin yerinə yetirilməsi baxımından beynəlxalq hüququn normalarına əsaslanıb. Azərbaycanın mövqeyi həmişə pragmatik yanaşmaya əsaslanıb. Danışıqlar masası üzərində olan variantlar bunu aşkar göstərir.

Vətən Müharibəsi bəşəri dəyərlərə olan ədalətin və haqqın bərpası uğrunda aparılır

- Azərbaycan işgalçığı qarşı Vətən müharibəsi aparır

Azərbaycan xalqı üçün bu müharibə azadlıq müharibəsi, Ermənistan üçün isə işğalçılıq müharibəsidir. Heç kəs üçün gizli deyil və bu faktı artıq beynəlxalq vəsitəciler de bilir ki, qondarma "Dağlıq Qarabağ ordusu" yoxdur. Bu gün Qarabağdakı hərbi qulluqçuların 90 faizi Ermənistan vətəndaşıdır. Onlar hərbi xidmətə Ermənistanın hərbi komissarlıqları tərəfindən çağırılır və Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərinə Ağdam, Füzuliye, Cəbrayılla, Kəlbəcər, Qubadlıya, Laçına, Zəngilana göndərilir;

- Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin əsas amalı xalqının etimadını doğrultmaqdır

Prezident İlham Əliyevin əsas amalı Azərbaycan xalqının etimadını doğrultmaqdır, bu vəzifədə olduğu bütün illər ərzində verdiyi vədləri yerinə yetirmək və ölkə-

ni inkişaf yolu ilə aparmaq, onun ərazi bütövlüyünü temin etməkdir. Azərbaycan xalqının iradəsi Prezident İlham Əliyevin bu uğurlu siyasetinə şübhəsiz yüksək dəyər verir və verəcəkdir;

- Azərbaycanın ərazi bütövlüyü "qırımı xətdir"

"Qırımı xətlərə" geldikdə isə Azərbaycan çox dəqiq bəyan edib və Minsk qrupunun həmsədrleri bunu yaxşı bilirlər. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü heç bir şərtlə pozula bilməz. Azərbaycan Dağlıq Qarabağın müstəqilliyinə heç bir şərtlə razılıq verməyecək.

Tarixi həqiqət Azərbaycanın tərəfindədir

- Kürəkçay müqaviləsində ermənilərin adı keçmir

XIX əsrin əvvəlində Qarabağ və Şuşa xanı İbrahimxəlil Qarabağ xanlığının Rusiyanın tərkibinə daxil olması barədə general Sisiyanovun şəxsində çar Rusiyası ilə müqavilə bağlayıb. Kürəkçay müqaviləsi adlanan bu sənədin mətni internetdə yerləşdirilib. Onunla hər kəs tanış ola bilər. Bu müqavilədə Qarabağ xanlığının erməni əhalisi barədə bircə kəlmə də deyilməyib;

- Ermənilərin Qarabağa kütləvi köçürülməsi XIX əsrde başlayıb

Erməni əhalisinin bu regiona kütləvi şəkildə köçürülməsi 1813-cü və 1828-ci illərdə iki Rusiya-İran müharibəsindən sonra başlanıb və o vaxtdan müasir İran ərazisindən və qismən Şərqi Anadoludan ermənilərin Qarabağ regionuna kütləvi şəkildə köçürülməsi başlanıb;

- 1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti yaradıldıqda Qarabağ Azərbaycanın tərkibində idi

1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti və müstəqil erməni dövləti yaradıldı. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti onun yaradılmasının əlan edilməsinin ertəsi günü İrəvan şəhərinin paytaxt kimi Ermənistana verilməsi barədə qərar qəbul etdi. Bu da tarixi faktdır. 1921-ci ildə Qafqaz Bürosu Dağlıq Qarabağın, bəzi yalançı tarixçilərin dedikləri kimi Azərbaycana verilməsi haqqında deyil, onun Azərbaycanın tərkibində saxlanılması haqqında qərar qəbul etdi.

Rusiya və Azərbaycan strateji tərəfdəşdirlər

Bu tarixi faktları Rusiya ictimaiyyətinin diqqətine çatdırmaq lazımdır ki, Azərbaycan və Rusiya çoxəsrlək dostluq, əməkdaşlıq, qarşılıqlı anlaşma telləri ilə bağlıdır. Heç bir qüvvə buna təsir göstərə bilməz. Doğrudur, müxtəlif istiqamətlərdən nifaq salmaq, müəyyən etimadsızlıq yaratmaq cəhdləri var. Lakin Rusiya və Azərbaycan rəhbərliyinin ardıcıl siyaseti sayəsində münasibətlər nəinki geriləmir, irəliyə gedir. Bu gün Rusiya və Azərbaycan bir-birini strateji tərəfdəşlər adlandıırlar.

Fransanın Minsk Qrupu həmsədrliyindən

ne yetirməkdə psixoloji çətinlik çəkir. Fransa bu missiyasını tərefəsiz olaraq yerinə yetirib-yetirməyəcəyi haqqında xüsusi açıqlama verməlidir;

- Bu bəyanatla Makron Fransanın 30 illik danışıqlar prosesi boyunca təreflərə fərqli münasibət göstərdiyini ortaya qoyma;

- 1994-cü ilin dekabrında ATƏT-in Budapeşti Sammitində Minsk Qrupunun mandati müəyyən olundu. 1997-ci ildə Fransanın Minsk Qrupuna həmsədr kimi təklif olunması bizi sevindirdi. Makronun son bəyanatı əyani sübudit ki, biz yanılımışq;

- Makronun "Ermənistana və ermənilərə deyirəm, Fransa da öz rolunu oynayacaq." bəyanatının bir anlamı var: Fransa Azərbaycan torpaqlarının zəbt olunmasının davamında Ermənistana və ermənilərə yardımçı olacaq;

- Makronun Latviyanın paytaxtı Riqada

səsləndirdiyi "Fransa Türkiyənin savaşkar bəyanatından olduqca narahatdır, bu bəyanat Azərbaycan üzərindən məsuliyyəti götürür və Şimali Qarabağı (dediyi kimi) yenidən fəth etməyə imkan verir." deməsi, Makronun nəinki ədalətli vasitəçi, həm də münaqişənin detalları və tarixi haqqında xəbərdar olmasına şübhə yaradır;

- Azərbaycan işgalçığı qarşı Vətən Müharibəsi aparır. Bu savaş Azərbaycanın işğal olunmuş torpaqlarını azad etmək uğrunda Vətən Müharibəsidir. Bu bizim haqqımızdır. Dağlıq Qarabağ mübahisəli torpaq deyil, Azərbaycanın əbedi, ezelii və beynəlxalq hüquq tərefindən tanınmış tarixi torpağıdır. Bunu anlamayan vasitəcilərin missiyasına ehtiyac yoxdur;

- Ermənistan tərəfi adətən döyüş meydanında meğlubiyyətə uğrayanda mülki şəxslər atəş açırlar. Bu birinci Qarabağ savaşında da müşahidə edilib. Məhz Xocalı soyqırımı töredənlər həmin mənfur Ermənistandır. Bu, insanlığa qarşı cinayətdir, bir daha Ermənistanın yırtıcı xisətini göstərir. Ancaq bir də onu göstərir ki, bu namərd hücumular Azərbaycanı yolundan döndərə bilməz, Azərbaycan xalqının iradəsini qıra bilməz;

- Mülki şəxslər arasında insan itkisi davam edir, Azərbaycan ordusu heç zaman mülki şəxslər qarşı atəş açmır, bu gün də açmırıq, baxmayaraq ki, Gəncəyə, Tərtərə hücumları oldu. Azərbaycan vətəndaşları öz torpağında qururla yaşayırlar ve bütün bu çətinliklərə dözürlər. Onları birləşdirən bir amal var - Qarabağın qayıtarılması, Azərbaycan bayraqının işgal edilmiş bütün torpaqlarda qaldırılması və ərazi bütövlüyüünü bərpa edilməsi;

Ermənistan məglub olduğunu görüb atəşkəs istədi

- Ermənistan görendə ki, artı döyüş meydanında işgal edilmiş torpaqları qoruya bilmir, onlar atəşkəs üçün müraciət etdilər. Bilirsınız ki, Rusiya bu missiyani öz üzərinə götürmüştür, Azərbaycan da bildirdi ki, humanitar məqsədlər üçün, cəsədlerin götürülməsi, əsirlərin dəyişdirilməsi üçün atəşkəsi olan oluna biler;

- Ancaq görünür ki, Ermənistan bu atəşkəsden istifadə etmək istəyir, bir gün keçməmiş Gəncəyə bu namərd hücumu təşkil etdilər. Ondan sonra digər şəhərlərimizi vurmağa başlıdlar və faktiki olaraq bu atəşkəsi kobudcasına pozdular. Ona görə bu, onların taktikasıdır;

Ermənistan ordusunu müharibədə qısa zamanda əridi, yox oldu

- Ermənistan itkili hər gün deyişen bir statistikadır. 200-dən çox tank məhv edilib, 33 tank qənimət kimi götürülib, hava hūcumuna qarşı 35 OSA sistemi, iki S-300 sistemi məhv edilib;

- Təqribən 170 karqo maşını ya məhv edilib yaxud ele keçirilib. Həmçinin 16 komanda mərkəzi məhv edilib. Hesablamalara görə, bu günlər ərzində Ermənistan ordusuna təxminən 2 milyard dollar etrafında ziyan dəyişib və bu, davam edir;

Ermənistan muzdalu döyüşürlər getirir

- Hərbi əməliyyatlar başlamadan əvvəl məlumat var idi ki, PKK-çılar orada düşərgə qurub. Dağılıq Qarabağ nezaretsiz bir ərazi idi. Orada hər hansı bir beynəlxalq nəzarət məxanizmi yox idi. Ona görə orada qacaqmalılıq, narkotik ticarəti, qanunsuz silahlı birləşmələrin təlimləri və PKK düşərgələri de mövcud idi;

Ermənistan mühərabə coğrafyasını genişlətməyə çalışır

- Azerbaycan öz torpağında özü-

Ermənistan hərbi cinayət törədir

nü müdafiə edir və işgalçılari qovur. Bizim Ermənistan torpağında hərbi məqsədlərimiz yoxdur. Ancaq, eyni zamanda, Ermənistan ərazisindən Azərbaycana qarşı "Točka-U", "İsgəndər", "Skad" və başqa çox tehlükəli silahlardan istifadə etməyə davam edəcəklərse, - necə ki, Gəncəni Ermənistanın Vardenis rayonundan vurdular, - bu, Azərbaycan üçün legitim, qanuni hərbi hədəflər olacaq. Bunu hər kəs bilsin;

Ermənistan Azərbaycanın təbii sərvətlərini talan edirdi

- Kelbecərin qızıl yataqlarını onlar qanunsuz olaraq oranı istismar edirlər. Oradan çıxarılan qızılları Ermənistan aparır xaricə satır və pul qazanır. Orada çıxan təbii qaynaqları, torpaqdan əldə edilmiş məhsulu onlar Ermənistana daşıyırıqlar. Ona görə burada bir çox hədəflər var. Əsas məqsədləri bu torpaqları əbədi Ermənistanın tapdağı altında saxlamaq idi. Onlar buna da nail ola bilmedilər;

Paşinyan Sorosun adamıdır və Rusiyaya qarşıdır

Ermenistanda çəvrilişin təşkil edilməsində Soros qruplarının böyük rölu oldu və Paşinyan, əslində, hər zaman anti-Rusiya mövqeyində olub. O millət vəkili olarkən hər zaman Rusiyانın əleyhinə idi. Hər şəyi Rusiyənin əleyhine etdi, Rusiyənin "Qazprom" şirkətinə, dəmir yolu şirkətinə cinayət işi açdı;

***

Status-kvo artıq yoxdur, Azərbaycan status-kvonu dəyişdi

- Status-kvo torpaqların işgal altında saxlanması demək idi. Baxmayaraq ki, Minsk qrupunun həmsədleri bununla əlaqədar hələ 10 il bundan önce çox müsbət açıqlama vermişdirlər ki, status-kvo qəbulədiləndərildi;

Azərbaycanın haqlı və ədalətli mübarizəsi dəstəklənir

- Türkiye və Pakistan ilk dəstək olan ölkələrdir. Onlardan sonra bu ölkələrin sayı artı. Ondan sonra Əf-

qanıstan açıq dəstək göstərdi. Bosniya və Herseqovina, ondan sonra digər ölkələr dəstək göstərdilər. Ən çox dəstək göstərən qardaş Türkiye olmuşdur. Bu Azərbaycanı daha da ruhlandırdı. Ancaq hərbi dəstəkdən səhəbə gedə bilməz;

Həmsədr ölkələr tərefəsizlikləri-ni qorurnalıdır

- Fransa həmsədr kimi biterəf olmalıdır. Hər bir ölkənin başqa ölkə ilə xüsusi əlaqələri ola bilər. Ancaq həmsədrlək artıq başqa bir mexanizmdir. Bu, həmsədr olan ölkələrin üzərinə böyük məsuliyyət qoyur.

Ona görə onlar bu mandat çərçivəsində gərək biterəf olsunlar. Bu gəne kimi Fransanın addımları və ya naşması müsbətdir;

Rusiya Prezident ofisindən vərilən açıqlama tamamilə əsaslıdır.

Hər iki tərəf buna razı olmalıdır. Bunu razılığı və bunun təqvimini verilməlidir. Bu gün fəal münəaqişələr gedə-gedə bu haqda danışmaq bir qəder tezdir;

Qonşu ölkələr tərefəsizliyi qoruyur

- İran və Gürcüstan öz hava məkanını və quru yollarını Ermənistana silahlıların daşınmaması üçün bağladı. Buna görə İran və Gürcüstan hökumətlərinə bir daha təşəkkür edirik;

***

Türkiyə böyük bir bölgə dövlətidir

- Türkiyənin gücündən narahat olan dairələr var. Türkiyə artıq 20 il əvvəlki Türkiyə deyil. Bunu biliirk, Türkiyədə yaşayan qardaşlarımız da bilirlər. Bu gün Türkiyə dünyada söz sahibidir. Həc kim Türkiyəyə nəyi isə dikte edə bilməz, nəyi isə məcbur edə bilməz. Türkiyə öz maraqlarını, öz müttəfiqlərinin maraqlarını dünyada layiqince müdafiə edir, öz təhlükəsizliyini bildiyi kimi təmin edir, beynəlxalq aləmdə söz sahibidir;

De-fakto Türkiyə artıq müzakirə masasındadır

- Şuşanın Azərbaycan xalqının qəlbində xüsusi yeri var. Bu, bizim tarixi şəhərimizdir, qədim mədəniyyət ocağıdır. Əlbəttə ki, Şuşasız bizim işimiz yarımqıç olar;

Səhidlərimiz ümummilli kədərimizdir

- Prezident İlham Əliyevi ən çox kədərləndirən Azərbaycanın itkiləridir. Həm mülki vətəndaşlar arasında, həm də əsgərlər arasında. Gənc əsgərlərimiz fədakarlıq, rəşadət göstərək doğma torpaqları uğrunda şəhid olurlar. Bu, böyük faciədir, xalqımız üçün, onların yaxınları üçün, valideynləri üçün böyük faciədir. İstər mülki vətəndaş olsun, istər hərbi olsun, fərqli etməz, onların hamısı soydaşlarımızdır, övladlarımızdır, qardaşlarımızdır;

Azərbaycan xalqının iradəsi sarsılmazdır

- Azərbaycan xalqı iradəlidir, məməli altında yaşayan insan yerində tərpənmir. Tərtəri Ermənistan Stalinqrada çevirir. İndiki Azərbaycan o Azərbaycan deyil. İndiki Azərbaycan güclü dövlətdir və özünü qoruya bilən bir dövlətdir. İnsanlar məməli altında yaşayır, oranı tərk etmir, evləri yanır, malları batır, amma deyilər ki, təki "Vəten sağlam olsun!";

Azərbaycan ordusunun döyüş hazırlığı öyrənilir

- Bu gün Azərbaycan ordusunun potensialı bütün dünyadan gözü önündədir. İnkışaf etmiş bəzi ölkələrin hərbi mütəxəssisləri də artıq bizim təcrübəmizi öyrənlər. Mən eminim ki, bu təcrübə kitablarında da, tədqiqatlarında da eksini tapacaq;

- Qardaş Türkiyənin inkışaf etmiş hərbi sənaye kompleksi bu gözəl SİHA-ları və İHA-ları istehsal etməyə başlamışdır. Azərbaycan Türkiyənin xaricində ilk ölkələrdəndir ki, bu SİHA-ları ala bilir. Türkiyə istehsalı olan SİHA-larla bir milyard dollar dəyərində olan erməni hərbi texnikası məhv edildi;

Azərbaycan Prezidenti Ulu Öndərin yolu ilə gedir

- Prezident İlham Əliyev hər zaman Ulu Öndərin yoluna sadıqdır. 2003-cü ildə ilk dəfə Azərbaycan xalqı ona etimad göstərəndə seçkilərden əvvəl demişdi ki, əger siz mənə bu inamı, etimadı göstərsəniz, mən Heydər Əliyev siyasetinə sadıq olacağam, bütün istiqamətlər üzrə onun yolu ilə gedəcəyəm. Böyük layihələrin həyata keçirilməsi, əlbəttə ki, Heydər Əliyev yolunun davamıdır;

Milli həmrəylik

- Ərazi bütövlüyümüzün bərpası bir nömrəli vəzifədir. Buna nail olmaq üçün böyük səy gösterilir - siyasi, iqtisadi, diplomatik, hərbi sahələrdə. Siyasi mübarizə hər yerde var. Bir də milli məsələ var. Milli məsələdə hər hansı bir siyasi mübarizə olmamalıdır. Biz təhdid qarşısında birləşməliyik.

- Fransanın Qabonda töretdiyi soyqırımı. Fransa Qabon torpaqlarında da soyqırımı həyata keçirmiş, islam dinini qadağan etmiş, din xadimlərini öldürmiş, 10 minlərlə insanı yaşamaq hüququndan məhrum etmiş;

- Fransanın Tunisde töretdiyi soyqırımı. 1881-ci ildə Fransa Tunis işgal etmişdir. Fransızlar burada müqavimət göstərənlərə qarşı amansız terror həyata keçirmişlər;

- Fransanın Cibutide töretdiyi soyqırımı. XIX əsrin 60-ci illərində Fransa əsgəri birləşdirən Cibutiye daxil olur. 1917-ci ildə Cibutide başlanan azadlıq mübarizəsi qan gölündə boyğuldu, 100 minlər insan öldürüldü;

- Fransanın Çadda töretdiyi soyqırımı. Çad torpaqlarının fransızlar tərəfindən işğalı da bu ölkənin töretdiyi soyqırımlar silsiləsinin davamıdır. Ətən əsrin 50-ci illərinin sonlarına qədər fransızlar Çadda soyqırımına davam etmişlər;

Çıxarılması müzakirə edilməlidir

- Azərbaycanın Ermənistanın işgal etdiyi torpaqlarını azad etməsi üçün bütün hallarda beynəlxalq hüquqa əsaslanır. Azərbaycanın haqlı mübarizəsinə qərəzlə mövqə nümayiş etdirən Qərb dövlətlərinin, institutlarının, həmçinin media qurumlarının fealiyyətini, onların peşəkarlığın və obyektivliyini ciddi şəkildə şübhə altına almağa her cür əsas var;

- Fransa münaqişənin sülh yolu ile həll edilməsi üçün müzakirələrin davam etmədiyi bilirdi. Fransa, ABŞ, Rusiya və bir sıra beynəlxalq qurumlar Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsi ilə bağlı danışılardan berpasına dair çağırışlar edirdilər. Son iki ildə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu ölkələrin diqqətine çatdırıldı ki, Paşinyan hökuməti danışılardan

imtina edir. Ermənistanın müharibəye hazırlaşdığını, Prezident İlham Əliyev dəfələrlə beynəlxalq əctimaiyyətin diqqətine çatdırılmışdı;

- Fransa soyqırımı töretdi bir ölkədir. Fransanın yaxın tarixinə diqqət yetirdikdə onun soyqırımlarla dolu sehişələrini görmək mümkün deyil. Əlcəzair xalqı Fransanın hakimiyyəti altında 132 ilde (1830-1962) müstəqillik uğrunda mübarizə aparmış və nəticədə fransızlar tərəfindən 1,5 milyon əlcəzairliyə qarşı soyqırımı həyata keçirmişdir;

- Fransanın Vietnamda töretdiyi soyqırımı. Fransa Vietnamda çox böyük soyqırımı həyata keçirmişdir. Fransanın soyqırımı keçmiş yalnız Əlcəzairlə və Vietnamla məhdud-

laşmış. Fransa üç qitədə olan müstəmləkələrində yerli əhaliyə qarşı soyqırımı töretdi, əhalini ölkəni tərk etməyə məcbur etmiş, dillərini dəyişdirmiş və onlara ən adı insani yaşımaq haqqı verməmişdir;

- Fransanın Cibutide töretdiyi soyqırımı. XIX əsrin 60-ci illərində Fransa əsgəri birləşdirən Cibutiye daxil olur. 1917-ci ildə Cibutide başlanan azadlıq mübarizəsi qan gölündə boyğuldu, 100 minlər insan öldürüldü;

- Fransanın Çadda töretdiyi soyqırımı. Çad torpaqlarının fransızlar tərəfindən işğalı da bu ölkənin töretdiyi soyqırımlar silsiləsinin davamıdır. Ətən əsrin 50-ci illərinin sonlarına qədər fransızlar Çadda soyqırımına davam etmişlər;

Azərbaycanın şanlı Ordusu status-kvonu dəyişdi

Azərbaycan üzərinə düşən öhdəlikləri yerinə yetirməyə hazırlır

- Azərbaycan öz tərefdaşları ilə əlaqələr çərçivəsində üzərinə götürdüyü öhdəliklərə sadıqdır. Həm əvvəldən, həm də münaqişənin nizamlanmasına dair danışqlar prosesində həmişə bəy-nəlxalq hüquqa, münaqişənin dinc yolla həlline sadıqlıye, o cümlədən Moskva danışqlarından sonra Azərbaycanın öz üzərinə götürdüyü öhdəliklərə əsaslanıb, həmin öhdəlikləri yerinə yetirməyə çalışır və hazırlanır;

Ermənistan humanitar atəşkəsə əməl etmir

- Ermənistan atəşkəs rejimini kobud şəkildə pozur. Danışqlardan sonra heç 24 saat keçməmiş Gəncə şəhərinə hücum etdi. Gecə vaxtı - yatmış Gəncə şəhərinin yaşayış məhəllələrinə məqsədönlü şəkildə zərbə endirdi. Birinci hücumdan sonra, iki hücum olub, həlak olanlar və yaraalanlar hədsiz çoxdur. Ermənistan atəşkəsi nümayişkarana şəkildə pozdu. Beləliklə o, vəsiyyətlərə hörmətsizlik etdi. Moskvadə belə uzun danışqlardan sonra öz üzərinə götürdüyü öhdəliklərə hörmətsizlik göstərdi;

Azərbaycan nizamlama prinsipinə hər zaman sadıq olub

- Vəziyyətin hələ də qaynar fazada olması Azərbaycanın təqsiri deyil. Azərbaycan nizamlama prinsiplərinə sadıqdır. Bu prinsiplər əsaslıqdan danışqlar prosesində işlənilərə hazırlanıb. Əgər Ermənistan danışqlar məcrasında özünü konstruktiv apararsa, Azərbaycan günü sabah hərbi əməliyyatları dayandırmağa hazırlanır;

- Ermənistan rəhbərliyi ləpə yaxın vaxtlarda baza prinsipləni faktiki olaraq təkzib edən çox təhlükəli bəyanatlarla çıxış edib; - Birinci dərcəli məsələ Ermənistan və Azərbaycan rəhbərliklərinin siyasi iradəsidir. Azərbaycan tərəfindən bu iradə var. Azərbaycan öz mövqeyini bir daha təsdiq edir. Özü də bunu elə bir vaxtda təsdiq edir ki, işğal altında olan ərazilərdə daha 13 yaşayış məntəqəsinin azad olunması bu gün elan edilib. Elə bir vaxtda ki, erməni ordusu, əslində, fiaskoya uğrayır. Azərbaycan döyüş meydانında öz üstünlüyünü nümayiş etdirir. Lakin bununla belə Azərbaycan, qan tökülməsinin davam etməsini istəmədən, insanların həyatını qoruyub saxlamağı arzu edərək bu məsələni siyasi yolla həll etməyə hazırlır;

Ermənistanın işgal etdiyi ərazilər geri qaytarılmalıdır

- Hərbçilər arasında əlaqələr məsələsi baza prinsiplərində dəqiq müəyyən edilib və Azərbaycan baza prinsiplərinə sadıqdır, Bunlar Ermənistan tərəfindən işğal edilmiş ərazilərin qaytarılması, Dağlıq Qarabağın gələcəyinə

dair danışqlar, qaçqınlar və məcburi köçkünlərin əvvəlki yaşayış yerlərinə, o cümlədən Dağlıq Qarabağ, Şuşaya qaytarılmasıdır. Bütün bunlar baza prinsiplərində yazılıb;

Azərbaycanın şanlı Ordusu status-kvonu dəyişdi

- Bu gün status-kvonu Azərbaycan Ordusu pozub və bunu Rusiya, ABŞ və Fransa dövlət başçılarının bəyanatları, status-kvonun qəbululedilməz olması barədə dövlət başçılarının dəfələrlə səsləndirdiyi bəyanatları çərçivəsində etmişik. Azərbaycan bu bəyanatları eşidib, lakin onların implementasiyasını görməyib. Buna görə Azərbaycan özü onu implementasiya etdi. Yəni, statüs-kvo yoxdur, təmas xətti yoxdur;

Kimlərin müşahidəçi olma-larını ATƏT-in Minsk qrupu-nun həmsədrleri təklif edəcək

- Münaqişənin qaynar fazası dövründə Qərb və Rusiya mətbuatında Dağlıq Qarabağ məsəlesi həmin əlkələr arasında fikir ayrılığı doğurmamış yeganə məsələ olduğu müşahidə olunur. Ona görə sülhəməramlıların və müşahidəçilərin kimlərin olacağını ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrleri təklif edəcəklər;

- Azərbaycan və Ermənistan isə öz tərəflərindən bu və ya dəqiq əlkəyə veto qoya, ya da razılaşa bilər. İlk növbədə, baza prinsiplərinin implementasiyası qaydası müəyyən edilməlidir. Erməni tərəfi, baş nazirin şəxsiyində bu prinsiplərə sadıqlılığını dəqiq təsdiq etməlidir. Erməni tərəfi isə baş nazirin şəxsiyində hər şəyənə dəyişir, amma bu barede dəyişir;

- Ermənistanın baş naziri yalnız təyini-müqəddərat barede dəyişir. Yəni o, bu prinsipləri qəbul etmir, daha əvvəl özünün "Qarabağ Ermənistandır və nöqtə" kimi və digər səməresiz bəyanatları ilə əslində, danışqlar prosesini pozub;

Laçın dəhlizi baza prinsip-lerinin tərkib hissəsidir

- Azərbaycanın mövqeyi həmişə çox konstruktiv olub. Bunu bərabər, axı baza prinsiplərində yazılıb ki, təkcə Laçın dəhlizi deyil, bütün kommunikasiyalar, həmçinin Azərbaycanın əsas hissəsi ilə Naxçıvan ar-

sında kommunikasiyalar açılır. Erməni tərəfi bu dəhlizin təhlükəsizliyinə zəmanət təqdim etməli idi;

- Ermənistanla Azərbaycan arasında sərhəddə kommunikasiyalar açılır. Həmçinin nəzərdə tutulurdu ki, Ermənistan Rusiya Federasiyasının ərazisine maneəsiz yerüstü keçmək imkanına malik olacaq;

- Bütün bunlar Azərbaycan ərazilərinin işğaldan azad edilməsini, azərbaycanlı məcburi köçkünlərin qovulduğu bütün torpaqlara, təkcə yeddi rayona deyil, həm də Dağlıq Qarabağın ərazisine qaytarılmasını nəzərdə tutan kompromis paketinin bir hissəsidir. Əlbəttə, Dağlıq Qarabağ ilə Ermənistan arasında Laçın dəhlizi vasitəsilə maneəsiz gedisi-geliş də nəzərdə tutulurdu. Azərbaycan bu mövqeyini bir daha təsdiq edir.

Azərbaycanda muzdlular yoxdur, sadəcə ordusu var

- İndiye qədər heç bir tərəf heç bir fakt təqdim etməyib. Bu cür bəyanatlar təkcə Rusiya tərəfindən deyil, Fransa tərəfindən de səslənirdi və xahiş etdik ki, hansısa terrorçuları dəvət etməyimizdən dair konkret faktlar, konkret səbutlar təqdim edilsin;

- İndiye qədər sözlərdən başqa heç bir fakt təqdim edilməyib. Azərbaycan Prezidentinə, xüsusilə xidmetlərin rehberlərinə, Müdafiə Nazirliyinin rehberlərinə heç bir fakt təqdim edilməyib. Əgər belə faktlar varsa, əgər bunu bəyan edirlərsə, nə üçün faktlar təqdim edilmir. Hansısa qəzet meqalelərinə istinad edilir. İndi nə istəsən yazmaq olar. Ona görə Azərbaycan bu yanaşmanı əsla qəbul etmir və bəyənmir;

Azərbaycan ordusu üstünlüyünü birmənalı olaraq qoruyur

- Azərbaycan Ordusu həm döyüş meydənında, həm də texniki təchizat baxımından üstünlüyünü göstərib. Ermənistanın işğal edilmiş ərazilərdə yerləşən əsas herbi-texniki potensialını praktiki olaraq məhv edilib. 230-dan çox tank əsasən pilotsuz uçuş aparatları vasitəsilə, həbələ tank eleyhinə müasir mübarizə sistemləri özü tuşlanan "Spike" rakətləri vasitəsilə məhv edi-

lib;

- 36 tankı qənimət götürülüb, çoxlu sayıda digər texnikanı, o cümlədən ən müasir "S-300" zenit-raket komplekslərini, bir neçə işəsalma qurğusunu, 40-a yaxın OSA zenit-raket kompleksi qurğusunu, TOP qurğuları məhv edilib. Prinsip etibarile onlar pilotsuz uçuş qurğularına qarşı işləməlidirlər, lakin PUA-lar onları məhv edib. Məgər bunları Suriyanın harasındansa gelmiş terrorçular ediblər? Xaxud bu gün, Ordumuz əraziləri azad edərkən kim orada həmin terrorçuları görüb? Bunlar Azərbaycanın əsərləri və zabitləridir;

- Ehtiyatda olanları sayma-saq, Azərbaycanın nizami ordusunda 100 min döyüşçüsü var. Hətta sefərbərlik elan etməmiş. Qismən sefərbərlik elan edilib;

Ermənistan ciddi şəkildə silahlın ve bu bölgə təhlükəsizliyi pozur

- Qarşı tərəfə, erməni tərəfinə gəldikdə isə Azərbaycan Rusiya tərəfinə belə bir narahatlığını çatdırıb ki, qarşidurmanın aktiv fazasında Rusiya şəhərlərindən Ermənistan ərazisinə külli miqdarda silah keçirilir;

- Bu bareda məlumatlar var, uçuşların xəritələri, silahların tipləri var. Bütün bunlar Rusiya tərəfinə bildirilib. Əlbəttə, bu, cəmiyyətdə çoxlu suallar və müəmmələr doğurur. Zəruri hallarda bu müddətdə Rusiya tərəfindən Ermənistana göndərilmiş silahların nomenklaturunu, bunların hansı nəqliyyat vasitələri ilə, hansı aviaşirkətlər tərəfindən çatdırılması barede məlumatları dərc edə bilərik. Bunlar indi əsasən qeyri-qanuni şəkildə çatdırılır;

- Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi ICAO-ya müraciət edib ki, müəyyən şirkətlərin nəqliyyat vasitələri ilə humanitar yükler və Fövgəladə Hallar Nazirliyinin yükleri adı altında Ermənistana ölümsəçən silahlar çatdırılır. Yeri gəlmışkən, bütün bu məlumatlar mətbuatda var;

- Həm Gürcüstan, həm də İran öz hava məkanını hərbi yükler üçün bağladıqlarına görə, bu cür qaçaqmalçılıq metodlarından istifadə edilir. Rusiya tərəfinə bildirilib ki, bu işlərin qaçaqmalçılıq yolu ilə görüldüyü güman edilir. Ona görə ki, Rusyanın, həmçinin Fransa və ABŞ-in da ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrli bitərəfliyə saxlamalı olan ölkə kimi münaqişənin aktiv fəzası dövründə erməni tərəfini silahlandırmışına inanmaq çətinidir;

- Bu sxemde erməni mənşəli rusiyalı iri sahibkarların əli var, bu məsələdə bəyəlxalq sanksiyalar tətbiq edilmiş məşhur silah alverçilərinin əli var. Rusiyaya

müraciətimiz, o cümlədən bu məsələnin araşdırılmasına yönəlməşdi;

Minsk qrupunun fəaliyyəti uğurlu olmayıb

- Minsk qrupunun həmsədrinin heç bir nəticəyə nail olmamaları haqlı olaraq Azərbaycan ictimaiyyətinin təqdiminə məruz qalırlar. Lakin Minsk qrupu səy göstərib, təkliflər verib, irəliyə çox böyük addımlar atılıb;

- Müəyyən mərhələdə, ni-zamlamaya həddən artıq yaxınlaşdığını vaxtda erməni tərəfinin geriye addım atması başqa bir məsələdir. Bu, artıq faktdır, hərçənd onlar həmişə Azərbaycanı bunda ittiham etməyə çalışırdılar;

- Lakin son anda onlar Kəlbəcər və Laçının qaytarılmasından imtina etdilər. Çünkü digər beş rayon çoxdan razılıqlaşdırılmışdı. Artıq Kəlbəcər və Laçının nə vaxt qaytarılacağı məsələsi müzakirə edildirdi;

Ermənistanın mövqeyi sülhə mane olurdu

- Sadalanan bütün bu baza prinsipləri, üstəgəl kommunikasiyaların açılması nizamlamanın əsasıdır. Minsk qrupunun həmsədrleri de Azərbaycanın mövqeyini dəstekləyirlər, lakin Ermənistanın indiki rəhbərliyi başqa yolla getdi. Baş nazir bəyan edirdi ki, Azərbaycana bircə qarış da torpaq verməyəcəklər;

- İndi baş verənlərin bütün təqsisi şəxsən Paşinyanın üzərindədir. Bu insan, sadəcə, təsədűfən hakimiyyətə gəlməyib, o, həm Azərbaycan xalqına, həm də erməni xalqına həddən artıq iztirab və qəm-qüssə getirib;

- Paşinyan Sorosun əlaltıdır. Bu insan əvvəller həmişə Ermənistanın Rusiya ilə əməkdaşlığıının eleyhinə çıxış edirdi. Onun partiyası "Çıxış" adlanır, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatından çıxış, Avrasiya İqtisadi Birliyindən çıxış. Paşinyanın bütün komandası praktik olaraq Qərbin, Soros Fondu, "Amnesty International", "Transparency", "Human Rights Watch", "Freedom House"un maliyyələşdiriyi qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələrindən ibarətdir;

- Bu gün Ermənistan həkimiyətində təmsil olunan insanlar vaxtılı Rusiya səfirliyinə yumurtaya atır, "Rusiyalı işgalçılardır, rədd olun" şəhərləri ilə çıxış edirlər. Buna görə de Rusyanın siyasi istəblisəntinin müəyyən hissəsinin bu cinayətkar terrorçu rejimi dəstəkləməsi təccübülüdür;

Rusiya ilə münasibətlərimiz hər zaman inkişaf edib

- Rusiya münaqişənin nizamlanmasında həmişə mühüm rol oynayıb və bunun həm tarixi, həm də coğrafi xarakterli obyekтив səbəblər var. Səbəblərdən biri də budur ki, Rusiya onilliklər boyu regionda aktiv fəaliyyət göstərir və qarşılıqlı əlaqələr yüksək səviyyədədir. Buna görə de Azərbaycan hər cür əlaqəyə hazırlır, yeri gəlmışkən, Xarici İşlər nazirinin görüşünün təşkil olunması barede təklif gelən kimi Azərbaycan dərhal razılaşdır. Bu da Azərbaycanın mövqeyinin göstəricisidir.

(Əvvəli səh.9-da)

Siyasi partiyaların mütləq əksəriyyəti işğal olunmuş ərazilərin qaytarılması ilə bağlı Ali Baş Komandanın yürütdüyü siyaseti tam dəstəkləyir

- Ölkədə demokratik inkişaf müsbət məcra da gedir. Azərbaycanda siyasi fəaliyyət azadlığı, media azadlığı, ifadə azadlığı, sərbəst toplaşma azadlığı, dini etiqad azadlığı təmin olunub. Bununla bağlı məhdudiyyət yoxdur. İnternet azaddır;

- Siyasi partiyaların mütləq əksəriyyəti işğal olunmuş ərazilərin qaytarılması ilə bağlı Ali Baş Komandanın yürütdüyü siyaseti tam dəstəkləyir;

- İki siyasi partiya (Xalq Cəbhəsi və Müsavat) hökumətin siyasi dialoqla bağlı təklifini qəbul etmədi. Hökumət bu təklifi bir neçə ay bundan əvvəl etmişdi. Normal dialoq ehtiyac var, hökumətlə müxalifət arasında, aparıcı partiya ilə digər partiyalar arasında normal, sivil münasibətlərə ehtiyac var. İndi 50 və ya ondan da çox partiya bunu dəstəklədi. Siyasi dialoqun çox aktiv fazasındayıq;

- Birbaşa maliyyələşdirməsi kənardan gələn, həmişə Azərbaycanın milli maraqlarına qarşı çıxan, Ermənistanın ərazilərimizi işğal etdiyi zaman - 1992-1993-cü illərdə hakimiyətdə ol-

- Siyasi həmrəylik strateji hədəfdidir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə siyasi dialoq mühitinin inkişaf etdirilməsi istiqamətində atılan addımlar ölkə ictimaiyyəti tərefindən təqdirlər qarşılınlı və artıq, demək olar ki, bütün siyasi spektri əhatə etməkdədir.

- Siyasi qüvvələrin birliyi. Ermənistan silahlı qüvvələrinin genişmiqyaslı təxbətina dair ölkədə fəaliyyət göstərən siyasi partiyaların birgə bəyanatı təkcə xalqla hökumətin həmrəyliyindən xəbər vermir, bu eyni zamanda Azərbaycanda yaşanan siyasi birliyin də təcəssümüdür.

- Ölkəmizdə formalasən siyasi dialoq ənənələri. Oktyabrın 3-də Bakıda Prezident Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyəti ilə əlaqələr şöbəsinin təşkilatlılığı ilə keçirilmiş "Milli həmrəylik - siyasi dialoqun nəticəsi" mövzusunda videokonfrans siyasi həmrəyliyin institutional əsaslarının mövcudluğundan xəbər verir.

- Radikal müxalifətin təessüf doğuran xain hərəkəti. Ölkənin siyasi rəhbərliyi tərefindən əməkdaşlıq və dialoq təkilflərinin bir neçə dəfə səsləndirilməsinə, PA-nın müvafiq strukturunun israrlı cəhdlərinə baxmayaraq AXCP və onun yandas qurumu olan "milli şura" inadla siyasi dialoqdan yayınır, Azərbaycanın Vətən müharıbəsi apardığı bu günlərdə belə ümummili həmrəylik təşəbbüslerinə cavab verir, milli mövqə sergiləmir.

- Düşməni illər ərzində örnək gətirən Milli Şura və AXCP-nin, bu gün xalqın gözünə baxaraq danışmağa haqqı yoxdur. AXCP feallarının Paşinyanın "inqilabi lider", "öz xalqının azadlığı, demokratik cəmiyyət quruculuğu mücahid" kimi bəhs etməsi, onu öyüb göylərə qaldırması da unudulmayıb.

- Siyasi dialoqu siyasi dəyər kimi adlandıran dövlət başçımız. Prezident İlham Əliyev BMT 75-ci sessiyasının iclasında çıxış edərkən ölkənin bütün siyasi qüvvələrinin dialoq təşəbbüslerini dəsteklədiyini qeyd etmiş, uğurla başlayan siyasi dialoqun siyasi sistemimizi gücləndirəcəyini və

ATƏT-in Minsk qrupu həmsədr ölkələrin vasitəçiliyi

duqları üçün ərazilərimizin itirilməsinə görə mesuliyyət daşıyan bu iki partiya, Xalq Cəbhəsi və Müsavat;

- Ərazilərin itirilməsinə görə mesuliyyət daşıyan o insanlar bu gün həmin partiyaların demək olar ki, 30 ildir rəhbərləridir. Heç kim demokratiyadan danışmır, heç kim onların bu vəzifədə demək olar ki, 30 il ərzində necə qaldıqları barədə danışmır. Buna görə hökuməti tənqid etmək istəyənlər yaxşı olardı ki, güzgüye baxsınlar;

President İlham Əliyevin böyük idarəciliyik təcrübəsi var

- İlham Əliyev hakimiyətə gəlmədən əvvəl uzun illər 1995-ci ildən 2003-cü ilə kimi parlamentin üzvü olub. Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti və Azərbaycanın AŞPA-daki nümayəndə heyətinin başçısı olub. Aparıcı siyasi partiya olan Yeni Azərbaycan Partiyasının sədr müavini və sədrin birinci müavini kimi fəaliyyət göstərib. Baş Nazir olub;

Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın parlaq siyasi karyerası var

- Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva 2005-ci ilən bəri parlamentin üzvü olub. O, sosial və humanitar sahələrlə bağlı olan məsələlərdə çox fəal iştirak edib. O, Qafqazda ən böyük qeyri-hökumət təşkilatı olan Heydər Əliyev Fondunun prezidentidir. Onun azərbaycanlılar arasında güclü dəstəyi var. Küçədə istənilən şəxsən soruşa və onların onu necə sevdiyini və dəstəklədiyini görə bilərsiniz. O, Yeni Azərbaycan Partiyasının sədr müaviniidir. Onun siyasi karyerası qəfil baş verən hadisələrdən ibarət olmamışdır;

Sosial şəbəkə sistemlərində bəzi məhdudiyyətlər müvəqqətidir

- Bu məhdudiyyətlər toqquşmalar başladığdan sonra tətbiq olunmuşdur. Xalqa elan olundu ki, bu, milli təhlükəsizlik məsələlidir, çünki beş bir vaxtda informasiya sistemimizi erməni təxribatından qorunmalıyq. Bu,

müvəqqəti səciyyə daşıyır;

- Toqquşmaların aktiv fazası bitən kimi bütün bu məhdudiyyətlər aradan qaldırılacaqdır. Ölkədə internetin əhəmiyyəti dərəcədən yüksəkdir və azərbaycanlıların 80 faizdən çoxu internet istifadəçiləridir;

Sülh bölgənin simasını müsbat mənada dəyişdirəcək

- Sülh regiondakı vəziyyəti təmamilə dəyişəcək. Üç Qafqaz ölkəsinin əməkdaşlıq edəcəyi vaxtı görəcəyik. Azərbaycan və Gürçistan arasında əməkdaşlıq seviyyəsi çox yüksəkdir. Strateji tərəfdaşlıq çərçivəsində Gürcüstanın hazırlı hökuməti ilə mükəmməl əlaqələrimiz var. Bir-birimizi dəstəkləyirik, yaxşı qonşu və dostuq. Baxın, birlikdə nə qədər layihə icra etmişik, neftin nəqli, qazın nəqli, elektrik enerjisinin nəqli, dəmir yolu bağlantısı, Bakı-Tbilisi-Qars, Bakı-Tbilisi Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Orzurum, TANAP və bir çox başqa layihələr;

- Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzə və Türkiyəyə qarşı ərazi iddialarına görə onları

Türkiyə ilə sərhədi bağlıdır. Ermənistanın konstitusiyasında Türkiyəyə qarşı ərazi iddiaları yer alır. Türkiye kimi qüdrətli ölkəyə qarşı ərazi iddialarını gündəmə getirmək üçün gərək ağılsız olasan. Lakin bu, onların ideologiyasının mahiyətidir;

Ermənistən işğala son qoysa, sərhədlər açılacaq

Türkiyə və Azərbaycanla münasibətləri normallaşdırımdan Ermənistanın geləcəyi yoxdur. Çünkü bazar kiçikdir və daha da kiçilir, əhalisi azdır, məqrasiya çox yüksəkdir. Bu gün Ermənistanda real əhalinin sayı iki milyondan azdır, və daha da azalacaq, cənki iş yoxdur, xüsusiələr indi, onlar, necə deyərlər, işğal olunmuş çox mehsuldar torpaqlardan məhrum olduqda;

- Azərbaycanın əhalisi artır. Türkiyənin əhalisi 83 milyondur, Azərbaycanın əhalisi 10 milyondur, Ermənistanın əhalisi isə 2 milyondan azdır. Onlar məntiqli olmadığı təqdirdə, işğala son qoymadığı təqdirdə burada 10 il, 20 il, 50 ildən sonra necə yaşayacaqları haqqında düşünməlidirlər. Onlar artıq bu təcavüzə son qoymalıdır. Döyüş meydənində onlara kimin kim olduğunu göstərdik. Onların "cəsur ordusu" haqqında bütün mifləri, sadəcə, bir növ dezinformasiya idi. Onların ordusu qəçir. Azərbaycan ordusu onları məglub edir.

Milli Şura və AXCP-nin ölkədə siyasi həmrəyliyi və milli birliyi rədd edib

Azərbaycanın dayanıqlı inkişafının təmin olunmasına xidmet edəcəyini demişdir.

- Siyasi səhnəni tərk etmək məcburiyyətində qalan radikal müxalifət. Xalqın inamını itirmiş və sağlam siyasi proseslərdə özünü təcrid edən ümummilli məsələlərin həlli naməne dialoqdan inadla yaranan radikal müxalifət gec-tez siyasi səhnəni tərk etməyə məcbur olacaqdır.

- Öz seçimini etmiş radikal müxalifət. Siyasi və milli birliyin təcəssümü olan siyasi partiyaların birgə bəyanatına qoşulmamaqla Milli Şura və AXCP öz seçimini etmiş olub. Onların seçimi dövlətin milli maraqlarına zidd və xalqımıza qarşı düşmən mövqedə duran qüvvələrin yanında durmaqdır.

- Ölkənin siyasi tarixində bir ilk. 2020-ci ildə aparılan siyasi dialoqun məntiqi nəticəsi kimi, ilk çağırışla 15 iyul 2020-ci il tarixində Ermənistan-Azərbaycan dövlət sərhədinin Tovuz rayonu istiqamətin-

də baş vermiş hərbi təxribat nəticəsində müstəqillik tariximizdə son 32 ildə ilk dəfə olaraq ölkədə fəaliyyət göstərən siyasi partiyalar 43+4, 27 sentyabr tarixində isə Ermənistan silahlı qüvvələrinin genişmiqyaslı təxribatı ilə əlaqədar siyasi partiyalar 50+1 formatında ölkə Prezidentinin, Ali Baş Komandanın ətrafında birləşmiş və birgə dəstək bəyanatı imzalamışlar. Siyasi həmrəyliyin təcəssümü olan bu bəyanatlar ölkəmizdə sağlam siyasi münasibələrin bərqərar olmasının müdəddəsidir. Yalnız sağlam münasibələrə və xalqın birliyinə qarşı çıxan qüvvə bu taleyülü birlidən qaça bilər.

- Meydanda tek qalmış radikal müxalifət. Ermənistanın işğalçı siyasetinə etiraz və xalqın haqlı tələbi ölkə siyasetçilərini birleştirdiyi bir dövrdə, xalqdan üzünü çevirmiş Milli Şura və AXCP öz xəstə ambisiyaları ile üzü-üzə qalıb.

- Özünə qarşı tamamilə etibarını itir-

miş AXCP və Milli Şura. Birgə bəyanat Azərbaycan xalqı və ölkənin aparıcı siyasi qüvvəsi yekdilliklə Prezidentin yanında olduğunu bildirən rəmzdır. Siyasi və milli həmrəylik eyni zamanda etibarlı münasibətlərinin əsasıdır. Odur ki, həmrəylik nümayişi etməyən qüvvələr xalqın etibarını da itirmiş olur.

- AXCP və Milli Şuranın xain mövqeyi. Siyasi həmrəyliyə xidmət edən addımlar xalqın milli birliyinə xidmət edən təşəbbüslerdir. Azərbaycanın haqq mührəbəsi və ədalətlə mövqeyi şəxsi ambisiyalardan imtina etməyi və milli maraqlar naminə vəhdət qüvvə kimi çıxış etməyi tələb edir. Tarixi ədalət və haqq uğrunda aparılan mührəbədə xalq iqtidar və müxalifət cəbhələrinə bölünməz, bunu etmək istəyen qüvvələr isə düşmənin yanında duranlardır.

- Düşməni özüne dost seçmiş AXCP və Milli Şura. Siyasi partiyalar tərefindən imzallanmış bəyanat milli birliyin təzahüründür. Siyasi partiyaların rəhbərləri öz birgə bəyanatında Ermənistən işğalçı siyasetini şiddetlə qınayırlar. Haqq mührəbəsi bütün xalqı birleşdirib. Bütün xalq tarixi ədalətin bərpa olunmasını arzulayırlar. Bəyanata qoşulmayan AXCP və Milli Şura'nın arzusu isə milli ixtifadır.

- Radikal müxalifətin bel bağladığı qüvvələr də özünü ifşa edirlər. Avropaya ineqrasiyani tələb edən AXCP bù gün Avropasız qalıb. Fransa Prezidenti Emmanuel Makronun cəfəngiyat və əssəzli bəyanatı bir daha onu göstərdi ki, münaqışın aqibəti və onun haqlı həlli Azərbaycan xalqının əllərindədir. Avropa yalnız AXCP-nin xəstə ambisiyalarının şikayət ünvanı kimi qalıb.

- Sentyabrın 27-də döyüslərə başlayan Azərbaycan olmamışdır. Bu vaxta kimi heç bir ölkənin rəsmi nümayəndesi bu məsələni qaldırmayıb. Ataşəsi pozan Ermənistən olmuşdur və məqsəd danışqlar prosesinə zədə vurmaq idi;

- Ermənistən avqustda herbi Azərbaycanın mövqelərinə nüfuz etmək, mülki şəxslərə və hərbi qulluqçulara hücum etmək üçün diversiya qrupu gönderdi. Sentyabrın 27-də onlar ağır silahlardan artilleriya bombardmanına başladılar və hücumun ilk saatlarında mülki şəxslər və hərbi qulluqçular arasında qurbanlar olmuşdur;

- Bu vaxta kimi mülki şəxslər arasında 63 nəfər öldürilmiş, 300 nəfər mülki şəxş yaralanmışdır. Hükuma başlayan Ermənistən idi, Azərbaycan özünü müdafiə etməli və cavab verməli idi. Cavab çox adekvat olmuşdur və nəticədə işğal olunmuş ərazilərin mühüm hissəsini azad edilib;

Azərbaycanın mövqeyi beynəlxalq hüquqa və BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinə əsaslanır

- Azərbaycanın verdiyi reaksiya BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinə uyğun idi. 1993-cü ilde Birleşmiş Millətlər Təşkilatının Təhlükəsizlik Şurası tərəfindən qəbul edilmiş qətnamələrdə Ermənistəndən açıq şəkildə tələb olunurdu ki, qoşunlarını Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən tam, qeyd-sərtəsiz və derhal çıxarsın. Azərbaycanın verdiyi cavab Birleşmiş Millətlər Təşkilatının Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinə uyğundur;

Sühl planında muxtarıyyət yox idi

- Vəsitəciliyə tərəfindən - Amerika Birleşmiş Ştatları, Rusiya və Fransadan Dağılıq Qarabağa müstəqillik verilməsi ilə bağlı heç bir plan təqdim olunmayıb. Bu qədər. Sühl planında təklif var idi, muxtarıyyət əsla yoxdur;

- Sühl planında təklif, bənd var ki, Dağılıq Qarabağın etrafında yerləşən işğal olunmuş bütün ərazilərindən, - bu o ərazilərdən ki, orada azərbaycanlılar yaşışdır və 700 mindən çox azərbaycanlı bu ərazilərdən etnik təmizləməyə məruz qalmışdır, - Azərbaycana qaytarılması deyilir;

- Bütün azərbaycanlılar Dağılıq Qarabağdan qovulmuşdur, mühərbiyənən əvvəl orada 40 min azərbaycanlı var idi, Dağılıq Qarabağ etrafında olan yeddi rayondan bütün azərbaycanlılar - 700 min nəfər qovulmuşdur;

Azərbaycan müharibədə məglub olmamışdı

- Azərbaycan müharibədə məglub olmamışdır, döyüşü uduzmuşdu. Bu da obyektiv səbəblər üzündən olmuşdur. Azərbaycanda daxili qeyri-sabitlik var idi, Ermənistən da bundan sui-istifadə etdi;

- Ermənistəna açıq xarici dəstək veriliirdi. Azərbaycan müharibəye başlamayıb. Birleşmiş Millətlər Təşkilatının Nizamnaməsi hər bir ölkənin özünü müdafiə hüququnu təmin edir. Azərbaycanın etdiyi odur ki, özünü müdafiə edir və beynəlxalq səviyyədə tanınan ərazilərini erməni işğalından azad edir. Bundan artıq heç bir şey etmir. Dağılıq Qarabağda yaşayan ermənilər vətəndaşlarımızdır, onların qeydindən qalacaq. Onlar oraya qayıdacaq azərbaycanlılarla yanaşı, ləyəqət, sühl içinde yaşayacaqlar;

Azərbaycan humanitar ataşəs şərtlərinə əməl edir

- Azərbaycan ataşəsə hazırlı idi. Oktyabrın 10-da Moskvada Xarici İşlər naziri, Ermənistən Xarici İşlər naziri və Rusyanın Xarici İşlər naziri ataşəsə barədə birgə bəyanat verdilər. Lakin növbəti gün ermənilər Ermənistən ərazisindən Azərbaycanın ikinci en böyük şəhərine, toqquşmaların baş verdiyi əraziləndən çox uzaqda yerləşən Gəncəyə ballistik raketlər hücum etdi;

- Azərbaycan sadəcə ataşəsin pozulmasına cavab verdi. Çünkü ataşəsə barədə iki dəfə razılışma eldə edilmişdi. Birinci dəfə ermənilər gecə vaxtı, gecə saat 1-də yatan şəhərə ballistik raket atdırılar. İkinci dəfə ataşəsə yalnız iki dəqiqə davam etdi və Ermənistən onu pozdu. Azərbaycanın ataşəsi pozması barədə sübut yoxdur;

Azərbaycan yenidən ataşəsə hazırlır

- Azərbaycan ataşəsə hazırlır. Bu ölkə prezidenti tərəfindən dəfələrlə dile getirilib. Ermənistən, onun baş naziri deməlidir ki, onlar Amerika Birleşmiş Ştatları, Rusiya və Fransa tərəfindən işlənilər hazırlannmış əsas prinsiplərə sadıqdır. İki gün bundan əvvəl Ermənistən baş naziri dedi ki, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin diplomatik həlli yoxdur;

Hərbi əmaliyyatlara Ermənistən başlayıb və məqsədi danışqlar prosesini tamamilə pozmaq idı

- Azərbaycan ataşəsə və torpaqlarının qaytarılmasını isteyir. Ermənistən BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinə, ABŞ, Fransa və Rusiyanın təqdim etdiyi sülh planına uyğun olaraq torpaqları boşaldacaqına dair öhdəlik götürməlidir. Lakin o, bunu demir;

Azərbaycan mülki şəxslərə və obyektlərə hücum etmir

- Azərbaycan mülki şəxslərə və dini məkanları hücum etmir. Şəhəda kilsədə baş verənlər ya səhv olub, - buna Azərbaycan rəhbərliyi rəsmi münasibət bildirib, ya da Azərbaycanı günahlandırmak üçün ermənilərin özürləri tərəfindən törədilib;

- Qondarda "Dağılıq Qarabağ Respublikası"nın paytaxtı Xankəndidə hərbi hədəflər olub və oraya hücumlar yalnız oktyabrın 9-dan əvvəl olub. Ondan sonra Azərbaycan Dağılıq Qarabağda heç bir mülki şəxse və ya şəhərə hücum etməyib. Lakin onlar hücum ediblər;

- Azərbaycan qondarma "Dağılıq Qarabağ Respublikası"nın paytaxtı Xankəndidə hərbi infrastruktur hədəfə alırdı, çünki hərbi bazalar, hərbi infrastruktur şəhərdə yerləşir;

- Azərbaycanın dronları Ermənistən tanklarını və başqa hərbi hədəfləri məhv edir. İndiyədək dronlar 230-dan çox tankı məhv edib. Azərbaycan onları 6 ədəd S-300 hava hücumundan müdafiə sistemini, yüzlərlə zirehli texnikasını sıradan çıxarıb. Dronlardan mülki şəxslərə qarşı istifadə edilmir. Bu, yanlış məlumatdır;

Azərbaycan tərəfində muzdluların döyüşdüyü dezinformasiyadır

- Bu, dezinformasiyadır. Rusiya və Fransa, yeri gəlmışkən, açıq şəkildə buna münasibət bildirən yeganə ölkələr belə məsuliyətsiz bəyanatlar verdilər. Sübətlər, dəlillər tələb edildi və hələ də tələb edilir. Müharibə 20 gündən çoxdur ki, yenidən başlayıb, indiyədə nə Rusiya, nə də Fransa tərəfindən heç bir dəlil və ya sübut təqdim olunmayıb;

- Prezident Trampin "New York Times"ı necə adlandırdığını biliyiniz, xatırlayırsınız? dezinformasiyadır. Heç bir dəlil, heç bir sübut yoxdur. Dəlil versinlər, sadəcə;

- Azərbaycanın muzdlulara ehtiyacı yoxdur. Nizami orduda 100 min əsgər, bir neçə gün ərzində belə də bundan 3 dəfə çox əsgər cəlb edilə bilər, üstəgəl müasir avadanlıq. Heç bir muzdaluşa ehtiyac yoxdur. Bu, sadəcə, ölkəmizin nüfuzuna xələl getirmək və döyüş meydandasında əsgərlərimiz mərdliyinə əhəmiyyətinə azaltmaq məqsədi daşıyan dezinformasiyadır;

- Azərbaycanın iqtisadi göstəriciləri dünyada ən yaxşılarından biridir. On ay ərzində Azərbaycanda iqtisadi geriləmə 4 faizdən azdır. Azərbaycanda işsizlik səviyyəsi 7 faizdir. Azərbaycanda yoksulluq səviyyəsi 5 faizdir. Ciddi sosial problem yoxdur. COVID-19-la bağlı Azərbaycan Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı tərəfində nümunə kimi göstərilir;

- Azərbaycan 30-dan çox ölkəyə dəstək - maliyyə dəstəyi, humanitar dəstək göstərib. İqtisadiyyat sabitdir, davamlıdır. Azərbaycanın bəzi daxili problemləri ört-basdır etmek üçün müharibəyə başlamasına ehtiyac yoxdur. Bu, qarşı tərəfdə belədir. Hazırda tamamilə iqtisadi və sosial problemlərin içində olan Ermənistən diqqəti yayındırmağa ehtiyacı var;

Ermənistən enerji xətləri və infrastrukturunu hədəf seçir

- Ermənistən yüksək rütbəli rəsmilərinin bəyanatlarını var ki, onlar Azərbaycanın strateji neft infrastrukturumuza, o cümlədən kəmərlərə və Bakının Səngəçal qəsəbəsində en böyük neft-qaz terminalına hücum edəcəklər. Azərbaycan Avropana və dünyaya neft-qaz təchizatını pozmaq Ermənistən planları idı;

- Azərbaycan özünü müdafiə edir. Bakıdan Aralıq denizine neft kəməri 2006-ci ilde istismara verilib və heç bir fasilə olmadan işləyir. Azərbaycandan Türkiye qaz kəməri 2007-ci ilde istismara verilib. Ona görə də, kəmər artıq qorunduğu halda, niye kəməri qorumaq üçün müharibəyə başlamalıyıq. Kəməri dayandırmaq və Azərbaycana iqtisadi ziyan vurmaq istəyen Ermənistəndir;

Azərbaycan ABŞ-in vəsitiçiliyini tam dəstəkləyir

- Prezident Trampın münaqişənin həlli ilə bağlı gördüyü işlər beynəlxalq münasibətlərə tam uyğundur. Bununla bağlı onun mövqeyini, şəxsi fikirlərini tam dəstəkləyirik. Görürük ki, ABŞ-in mövqeyi balanslaşdırılmışdır və bu, belə de olmalıdır. Çünki ABŞ vəsitiçiliyidir;

- Eləcə də digər həmsəndlər tərəf tutmamışdır. Çok böyük erməni icmasının təkcə Amerikada deyil, həmçinin Fransa və Rusiyada daxili siyasetə təsirinin olduğunu, çoxlu lobbiçilik fəaliyyəti ilə meşğul olduğunu, indi Azərbaycan əleyhinə var gücü ilə fealiyyət göstərdiyini və onların göstərə biləcəyi təzyiqin səviyyəsini başa düşürük;

- Düşmənciliyə son qoymaq üçün istənilən motivasiya Azərbaycan tərəfindən dəstəklənir. Bu gün Vaşinqtondakı görüşün çox yaxşı nəticəsi onda ola bilər ki, Ermənistən sülh yolu ilə həllə sadiq olsun, hücum etməyi dayandırsın və qoşunları geri çəkəcəyinə dair öhdəlik götürsün;

- Azərbaycan həmçən Amerika Birleşmiş Ştatlarının həqiqi tərəfdəsi olub. Beynəlxalq terrorçuqluğa mübarizədə bir yerdədir, Əfqanistanda bir yerdədir, hərbi qulluqçuları Əfqanistanda saxlayır və bununla sülhməramlı əməliyyatlara öz töhfəsini verir;

- Amerika Birleşmiş Ştatlarının güclü dəstəyi ilə Azərbaycan önemli layihələri tamamlayır. Azərbaycan və Amerika Birleşmiş Ştatlarının çox güclü tərəfdəliq münasibətləri var. Amerika Birleşmiş Ştatları Azərbaycanı dəst hesab edir və həqiqətən də dostuq. Ona görə burada sülhün olması Amerika Birleşmiş Ştatlarının marağındadır;

- Amerika super gücdür. Müstəqilliyin lap ilk illərindən bəri Amerika Birleşmiş Ştatları həmçən Azərbaycanı dəstəkləmişdir. Bu gün ikiterəflə emekdaşlıq bəlkə de, en yüksək səviyyədədir. Bu gün Vaşinqtondakı görüş Ermənistəni təcavüz dayandırmağa, işğali dayandırmağa inandırmaq üçün önemli olacaqdır və sonra da torpağımıza sülh gələcəkdir;

Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınan və Ermənistən tərəfində işğal olunmuş əraziləri var

- Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Baydenlə dörd il bundan əvvəl Vaşinqtonda Prezident Obama tərəfindən təşkil olunan Nüvə Samitində görüşüb. Cənab Baydenlə ikiterəflə görüşləri olub. İkiterəflə münasibətlərin bir çox məsələlərini, o cümlədən Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasını da müzakire edib;

- ABŞ-in xarici siyaset komandasından gələcəkdə dətərif və obyektiv olmağı gözləyirik;

- İndi nəyin baş verəcəyini proqnozlaşdırmaq çətindir. Bu, təkcə Azərbaycandan asılı deyil. Çünkü müharibəni bir ölkə aparmır. Bu, birtərəflə proses deyil. Azərbaycan Cənubi Qafqaz regionunun dərində integrasiya olunmasını, digər Cənubi Qafqaz ölkəsi olan Gürcüstanla strateji münasibətlərimizin gələcəkde müəyyən vaxtda Azərbaycan və Ermənistən arasında münasibətlər üçün müəyyən mənada örnək ola biləcəyini düşünür. Çünkü bütün müharibələr dayanır və sülh gəlir;

Azərbaycan münaqişənin sülh yolu ilə nizamlanmasını mümkün hesab edir

- Ermənilər və azərbaycanlılar Gürcüstəndə, Rusiyada, Ukraynada, bir çox digər ölkələrdə birlikdə yaşadıq kimi, Dağılıq Qarabağ regionunda birlilikdə yaşaya bilərlər;

- Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində erməni əhalisinin hüquq və maraqlarının tam müdafiəsi təmin olunacaq.

- Sentyabrin 27-də Ermənistan Azərbaycana qarşı hərbi hücumuna keçmişdir. Bu hərbi hücumun ilk saatlarında mülki şəxslər və hərbi qulluqçular arasında torpaqlar olmustur. Bu, üç ay müddətində Ermənistan tərəfindən Azərbaycana qarşı üçüncü hərbi təxribat idi. Onlar birinci dəfə Qarabağ bölgəsindən uzaqda olan Ermənistan-Azərbaycan dövlət sərhədində hücum etdilər;

Ermənistan strateji enerji infrastrukturunu ələ keçirmək isteyirdi

- Beynəlxalq müşahidəçilərin yekdil rəyi ondan ibarət idi ki, Ermənistan Azərbaycana qarşı hücum etmişdir. Onlar yeni əraziləri işgal etmek isteyirdilər. Onlar Ermənistanla dövlət sərhədindən bir neçə kilometr məsafədə yerləşən strateji enerji infrastrukturunu üzərində nəzarəti ələ keçirmək isteyirdilər;

- Trans-Adriatik boru kəməri demək olar ki, tamamlanıb. Cənub Qaz Dəhlizi təkcə Azərbaycanın deyil, həm də Avropanın enerji təhlükəsizliyi layihəsidir. Ermənistanın məqsədlərindən biri bu boru kəməri üzərində nəzarəti ələ keçirmək və Azərbaycanı, ola bilsin Avropa istehlakçılarını şəntaj etmək idi. Onlara ciddi cavab verildi;

- Lakin əfsuslar olsun ki, növbəti ay - avqust ayında onlar azərbaycanlılara qarşı terror aktları törətməyi planlaşdırın diversiya qrupunu göndərdilər;

- Bu hücumu etməklə Ermənistanın güddüyü siyasi məqsədlərə gəlince, burlar status-kvonun dayışmaz olaraq qalmasından, bu eskalasiya görə günahı Azərbaycanın üstüne atmaqdandır, danişqolların tamamilə pozmaqdandır, üçüncü ölkəleri münaqişəyə cəlb etməkdən və münaqişəni beynəmiləlləşdirməkdən ibarət idi. Azərbaycan onlara yalnız adekvat cavab verdi;

Azərbaycan nəinki enerji üzrə, eyni zamanda, daşımalar üzrə ar-tiq regional mərkəzə çevrilib

- Azərbaycanın infrastruktur layihələrinə yatırıldığı sərmayeler nəqliyyat üzrə çox geniş beynəlxalq eməkdaşlıq formatının yaradılması ilə necələnmişdir. Əlbəttə ki, hər şey enerji infrastrukturunu ilə başlıdı, Azərbaycandan keçən neft və qaz kəmərləri artıq çox mühüm enerji təhlükəsizliyi mənbəyinə çevrilib;

- Azərbaycan informasiya texnologiyaları sektoruna böyük sərmayələr yatırır. Azərbaycanda internetdən istifadə təqribən 80 faizdir, yəni, əhalinin 80 faizi internet istifadəçisidir. Bu sahəde çox inkişaf etmiş şirkətlər var. Onların hədəfi kommersiya cəhətdən gelirli laiyihələri həyata keçirməkdir. Əlbəttə ki, coğrafi və infrastruktur nöqtəyinə-nəzərdən Azərbaycan bu gün çox vacib regional tərəfdir;

Üğurlu əks-hücum nəticəsində Azərbaycan işgal olunmuş ərazilərin, şəhər və kəndlərin bir hissəsinə azad edə bilib

- Hər gün azad edilmiş yeni şəhər və kəndlər haqqında məlumat verilir. Bu, Azərbaycan Ordusunun yüksək səviyyəli bacarığını və potensialını nümayiş etdirir. Ermənistan döyüş meydانından möglüb olur və onlar qaćaq məcburyyyətindədir. Artıq İranla beynəlxalq sərhəd bərpa edilib. Bu sərhədin 130 kilometrdən çox hissəsi işgal atlında idi. Beləliklə döyüş meydandasında çoxlu işlər görürlüb və bu, davam edir;

- Ermənistan atəşkəsi iki dəfə pozmuşdur. Əgər onlar atəşkəsi pozmasayırlar, - onlar birinci dəfə oktyabrın 10-da atəşkəsi kobud şəkildə pozaraq gecə vaxtı Gəncə şəhərinə ballistik raket atıblar və ikinci

Hərbi əməliyyatlara Ermənistan başlayıb

dəfə bunu oktyabrın 17-də ediblər, - bu gün toqquşmalar dayanardı, siyasi hellə üstünlük verilmiş olardı. Bu, Azərbaycanın mövqeyidir. Onlar dayanmama torpaqların azad olunması davam edəcək;

Ermənistan hökuməti dezinformasiya yayır

- Türkiyənin F-16 qırıcı təyyarələri ona görə Azərbaycandadır ki, toqquşmalar başlamadan önce onlar birgə hərbi təlimdə iştirak edirdilər və onlar yerdədilər, onlar səmada deyilər. Ermənistanın Su-25 təyyarəsi dağa çırpılmışdır və onlar bunu guya Türkiyə F-16 qırıcı təyyarəsi tərəfindən vurulduğu kimi qələmə verməyə çalışırdılar;

- Lakin bu, münaqişənin ilk günlərində, sentyabnda baş vermişdir. Onlar oktyabrın 10-da ballistik rakətlər Gəncəyə həcum ediblər. Onlar Gəncə şəhərində insanların yaşadığı ərazini vurublar. Beləliklə, bu, beynəlxalq terror əməli id, bu, Ermənistanın hərbi cinayət siyasetinin daha bir təzahürü idi. Gəncəyə edilən bu həcumlara haqq qazandırmaq olmaz və onlar buna görə məsuliyyət daşıyacaqlar;

Türkiyə əsla münaqişəyə cəlb edilməyib və Azərbaycanda muzdilər yoxdur

- Türkiyənin iştirakına dair heç bir dənə də sübut yoxdur. Ermənistanın Azərbaycana qarşı həcum həyata keçirdiyi ilk saatlardan Türkiye, Türkiyənin Prezidenti və digər yüksək səviyyəli rəsmilər Azərbaycana güclü siyasi dəstək, beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə dəstək verirler;

- Azərbaycan tərəfində heç bir əcnəbi döyüşü yoxdur. Bu, dezinformasiyadır. Bu, müəyyən ölkələrin bəzi rəsmiləri tərəfindən yayılmışdır. Lakin bu vaxtadək, toqquşmalar başlayandan sonra iyirmi gündən çox bir müddətde nə Fransadan, nə də Rusiyadan heç bir dəlil təqdim olunmamışdır. Heç bir sübut yoxdur, heç bir dəlil yoxdur;

- Digər bir məsələ ondan ibarət ki, Azərbaycana əcnəbilər lazımi deyil, çünki Azərbaycanın 100 min nəfərdən ibarət nizami ordusu var, müasir avadanlığı var, 30 ildir ki, işğaldan əziyyət çəkən motivasiyalı insanları var;

- Hətta tam safərberlik bele elan edilməyib. Döyüşdə əlavə insan lazımla olsa, daha artıq qüvvə çağırılar;

Ermənistanı pulsuz silahlandırır

- Azərbaycana hərbi avadanlığı ən çox təchiz edən Türkiye və İsrail deyil. Bu, Rusiyadır. Lakin Ermənistanın fərqli olaraq, Azərbaycan Rusiyadan aldığı silahlara görə pul ödəyir. Ermənistan Rusiyadan silahları pulsuz əldə edir. Əlbəttə ki, bu gün Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü bərpa etməye kömək edən müasir silahları almaq imkanı var;

İranın narahat olmasına artıq ehtiyac yoxdur

- İranın rəhbərləri, Azərbaycan, həm də Ermənistan tərəfi ilə danışmışlar. Çünkü toqquşmalar İranla sərhəd olan Araz çayının yaxınlığında gedirdi və təsadüfən mərmilərin bəziləri sərhədi keçmişdir. Lakin bu gün Azərbaycan-İran sərhədi erməni işgalçılardan tamamile təmizlənib. Buna görə orada artıq heç bir toqquşma baş vermir və Araz çayının o biri tərəfində - İranda olan qardaşlarımız üçün artıq heç bir narahatlıq olmayıcaq;

Rusiya, Fransa və Amerika Birleşmiş Ştatları ATƏT-in Minsk qrupu hömsədrleri kimi vasitəciliyə davam edirlər

- ATƏT-in Minsk qrupu hömsədr ölkələri 28 ildir ki, heç bir nəticə olmadan vasitəciliyə etməyə və tərəflərə hell yolunu tapmağa kömək etməyə çalışırlar. Bu üç ölkə, eyni zamanда, BMT Təhlükəsizlik Şurasının üzvləridir, daimi üzvlərlərdir. Onlar Azərbaycanın istinad etdiyi və erməni qoşunlarının çıxarılması tələb edən qətnamələri qəbul etmişdir. Lakin əfsuslar olsun ki, onlar işgal olunmuş əraziləri boşaltmaq və BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələriనəməl etmək üçün Ermənistana kifayət qədər beynəlxalq təzyiq göstərmeyiblər. Buna görə Ermənistanın hərbi hückumundan sonra Azərbaycan özünü müdafiə etməli və ədaləti güc yolu ilə qorunmalı idi. Bunu da uğurla edirik;

Ermənistan atəşkəsi kobud şəkildə pozdu və Gəncəyə həcum etdi.

- Azərbaycan bu gün dayanmağa hazırlıdır. Bunu oktyabrın 10-dan - Moskvada hər iki tərəf atəşkəslə bağlı razılığa geləndən bəri deyir. Problemin həllinin hərbi hissəsi nə qədər tez qurtarsa, bir o qədər yaxşıdır. Danişqalar masasına keçmək isteyirik;

- Oktyabrın 17-də növbəti atəşkəs qüvvəyə minəndən 2 dəqiqə sonra Ermənistan onu pozdu. Ona görə də, əgər onlar bu gün dayanalar, Azərbaycan dayanar və qalan işlər diplomatlar tərəfindən Görürlər. Əgər onlar dayanmasalar, Azərbaycan işgal edilmiş bütün əraziləri azad etmək üçün sona qədər gedəcək;

Ermənistanı pulsuz silahlandırır

- Azərbaycana hərbi avadanlığı ən çox təchiz edən Türkiye və İsrail deyil. Bu, Rusiyadır. Lakin Ermənistanın fərqli olaraq, Azərbaycan Rusiyadan aldığı silahlara görə pul ödəyir. Ermənistan Rusiyadan silahları pulsuz əldə edir. Əlbəttə ki, bu gün Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü bərpa etməye kömək edən müasir silahları almaq imkanı var;

Azərbaycan Qarabağı insanların ləyaqət və sülh içinde, azərbaycanlı və erməni icmalarının yanaşı yaşaması şəraitində özünün çıxırları, təhlükəsiz ərazisi kimi görür

- Azərbaycan defələrlə açıq şəkildə ifadə edib, həmçinin vasitəciliyə, Ermənistan hökumətinə Azərbaycanın gələcəyi nece görməsi ilə bağlı müəyyən mesajlar veriblər. Azərbaycanda yoxsulluq səviyyəsi çox aşağıdır, təxminen 5 faizdir. Ermənistanada bu, 50 faiza yaxındır. Həmçinin Azərbaycanda işsizlik səviyyəsi çox aşağıdır;

- Ermənistan da daxil olmaqla in-diyyedək heç kim "Dağlıq Qarabağ Respublikası"nı tanımayıb. Heç kim onu tanımayacaq. Ona görə də Qarabağın gələcəyi üçün, təkcə Dağlıq Qarabağ üçün deyil, bütün Qarabağ üçün, - bu, Azərbaycanın böyük regionudur, - ən yaxşı yol sülh şəraitində, harmoniyada yaşamaq və yenidən yaxşı qonşu olmağa çalışmadır - ermənilər və azərbaycanlılar;

Məhərə və toqquşmaların ilk qurbanları Dağlıq Qarabağdaçı azərbaycanlılar oldu

- Münaqişə Ermənistanın millətçilər tərəfindən Dağlıq Qarabağdaçı separatçılardan Azərbaycandan ayrılmış planlarını dəsteklədikdən və maliyyələşdirildikdən sonra başladı. Sovet İttifaqı vaxtında onlar bunu qanuni baxımdan edə bilmirdilər. Dağlıq Qarabağda, əsasən Şuşada, eləcə de paytaxt Xankəndidə yaşayın 40 min azərbaycanlı tamamilə etnik temizləməyə məruz qaldı;

- Ermənistanada yaşayan 250 min azərbaycanlı, - onların çoxu qətələ yetirildi, - hamısı etnik təmizləməyə məruz qaldı, qovuldu. Həmin toqquşmalar hər yerde - İrəvanda, Ermənistanın başqa şəhərlərində, Dağlıq Qarabağda baş verirdi;

- Ermənistanın sabiq Prezidenti Köçəryan açıq şəkildə bəyan etdi ki, azərbaycanlılar və ermənilər birlikdə yaşaya bilmezlər. Lakin baxın, onlar məsələn, Gürcüstanda nece birlikdə yaşayırlar. Gürcüstən bəzi kəndlərində azərbaycanlılar və ermənilər yanaşı yaşayırlar. Rusiyada də eyni şəkildə. Azərbaycanda minlərlə erməni yaşayır. Niyə bu, Dağlıq Qarabağda mümkün deyil?

Türkiyə və Azərbaycan qardaşlığı əbədidir və qardaşlığımız bir çox sınaqlardan keçib

- Türkiye Prezidenti Azərbaycana güclü destəyini açıq şəkildə ifadə etdi. O dedi ki, Azərbaycan tek deyil, Türkiye onun yanındadır. Beləliklə, bu, çox güclü siyasi dəstəkdir və buna görə çox minnətdarlıq. Azərbaycan döyüş meydandasında ne edirse özü edir. Bəli, müasir silahlarla, müasir avadanlıqlarla, lakin Vətənəmizi azad edən Azərbaycan əsgərləri və zabitləridir;

- Türkiye ilə münasibətlərin böyük tarixi və dəha da parlaq gələcək;

yi var. Bu proses cəlb edilmək üçün Türkiyənin Cənubi Qafqazın hər üç ölkəsi - Azərbaycan, Gürcüstən və Ermənistanla sərhədi olan dünyada yeganə ölkə kimi legitim hüquq var. Çünkü qonşu olaraq, region üçün sabitliyi, təhlükəsizliyi temin edə bilən və təmin edən, gündəliyi çox aydın ölkə olaraq o, beynəlxalq hüquq müdafiə edir;

- Türkiyənin rolü çox müsbətdir. Ermənistanla müharibə dayanandan və siyasi nizamlama həyata keçiriləndən sonra əminəm ki, Türkiyənin rolü çox mühüm və müsbət olacaq;

Sülh müqaviləsi imzalandıqdan sonra kommunikasiya xətləri açılacaq

- Paşinyan hakimiyətə gəlmədən əvvəl Ermənistan liderləri ilə müzakire olunan sülhmeramlı planla kommunikasiyalara açıq-aydın istinad var idi. Sülh sazişi imzalandan sonra bütün kommunikasiyalar açılır, o cümlədən Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə Azərbaycanın əsas hissəsi arasında. Beləliklə, Türkiyənin, Azərbaycanın və Mərkəzi Asiymanın quru əlaqəsi olacaq. Bu gün bu yoxdur. Lakin Türkiyənin hemin regionla Azərbaycan vasitəsilə əlaqəsi var;

- Bir neçə il bundan əvvəl Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu tikildi. Bütün kommunikasiyalar açılacaq. Düşübüñəm ki, Ermənistan hökuməti əhalini Türkiyə ilə qorxutmağa çalışıbməli, türk və Azərbaycan xalqlarına qarşı nifrəti dayandırmalıdır;

Azərbaycan-Gürcüstən münəsibətləri mükəmməldir və strateji tərəfdəşərlər

- Azərbaycan Gürcüstəndən ən böyük investor, ən böyük vergi ödəyicisidir. Türkiyə, Gürcüstən və Azərbaycan arasında üçtərefli əməkdaşlıq formatımız var. Prezidentlər səviyyəsində səmmitlər, nazirlər səviyyəsində, o cümlədən müdafia, xarici işlər və iqtisadiyyat nazirləri səviyyəsində görüşlər olub;

- Bütün əsas nəqliyyat və enerji kommunikasiyamız Gürcüstən ərazisindən keçir. Gürcüstəndə böyük azərbaycanlı icması var, 300 minə yaxın adam. Ona görə də münasibətlər mükəmməldir. Yeri gəlmışkən, Gürcüstənin xristian, Azərbaycanın müsəlman ölkəsi olması faktının heç bir fərqi yoxdur. Azərbaycan regiona bu nöqtəyi-nəzərdən baxır;

Azərbaycan dininə hörmət edən dönyəvi ölkədir

- Azərbaycan dönyəvi ölkədir. Konstitusiyaya əsasən din dövlətdən ayrıdır